BIBLIOTECA PENTRU TOȚI

SHAKESPEARE

MACBETH

EDITURA DE STAT PENTRU LITERATURĂ ȘI ARTĂ

În colecția „Biblioteca pentru toți" au apărut:

Longos
DAFNIS ȘI HLOE

★

Corneille
CIDUL

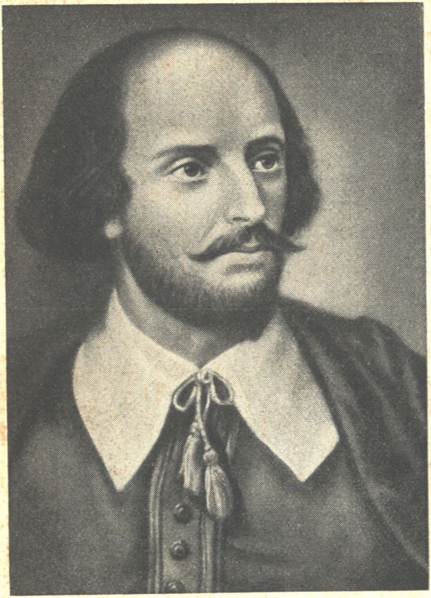
★

Voltaire
FECIOARA DIN ORLÉANS

★

Lessing
NATHAN ÎNȚELEPTUL

SHAKESPEARE ★ MACBETH

SHAKESPEARE

BIBLIOTECA PENTRU TOŢI

SHAKESPEARE

MACBETH

În romîneşte de ION VINEA

EDITURA DE STAT PENTRU LITERATURĂ ŞI ARTĂ
1957

PERSOANELE:

DUNCAN, rege al Scoţiei
MALCOM } fiii săi
DONALBAIN
MACBETH } generali în armata regelui
BANQUO
MACDUFF
LENNOX
ROSS } nobili scoţieni
MENTEITH
ANGUS
CAITHNESS
FLEANCE, fiul lui Banquo
SIWARD, conte de Northumberland, general al oastei engleze
TÎNĂRUL SIWARD, fiul său
SEYTON, un ofiţer din suita lui Macbeth
UN BĂIAT, fiul lui Macduff
UN DOCTOR ENGLEZ
UN DOCTOR SCOŢIAN

UN SERGENT
UN PORTAR
UN MOŞNEAG

LADY MACBETH
LADY MACDUFF
O DOAMNĂ DE ONOARE A LADY-ei MACBETH
HECATE şi TREI VRĂJITOARE
ARĂTĂRI
NOBILI, GENTILOMI, OFIŢERI, SOLDAŢI, UCIGAŞI, CURTENI şi CRAINICI.

Acţiunea se petrece în Scoţia şi în Anglia.

ACTUL I

SCENA 1

Un loc pustiu. Tunete şi fulgere. Intră trei vrăjitoare.

ÎNTÎIA VRĂJITOARE

Cînd fi-vom iarăşi împreună
Tustrele-n ploaie şi furtună?

A DOUA VRĂJITOARE

Zarva cînd s-a potolit,
Cel învins c-a biruit.

A TREIA VRĂJITOARE

Va fi-nainte de-asfinţit.

ÎNTÎIA VRĂJITOARE

În care loc?

A DOUA VRĂJITOARE

În bălării

A TREIA VRĂJITOARE

Pe Macbeth spre-a-l întîlni.

ÎNTÎIA VRĂJITOARE

Vin îndată, Cotoșman.

A DOUA VRĂJITOARE

Ne-a strigat Buhaiul, haidem!

TUSTRELE

Slut, frumos, tot una pare,
Hopa-n neguri și duhoare.
(Ies.)

SCENA 2

O tabără lîngă Forres. Goarne în culise. Intră Duncan, Malcolm, Donalbain, Lennox și suita. Întîlnesc un sergent plin de sînge.

DUNCAN

Dar cine-i omu-acesta-nsîngerat?
Precum arată, ne-ar putea da seamă
De starea cea din urmă a răscoalei.

MALCOLM

El e sergentul care s-a bătut,
Ca bun şi brav ostaş, să nu fiu prins.
Salut, viteaz prieten! Spune-acum
Măriei Sale, ce mai ştii de lupta
Din care vii.

ŞERGENTUL

Era nehotărîtă:
Aşa cum doi înotători sleiţi
Se prind în braţe şi se stînjenesc.
Macdonwald cruntul, înrăit rebel,
Că firea-n el de-aceea viermuit-a
Cu tot ce-a zămislit mai ticălos,
Primi-ntăriri din insule, din vest,
De pedestraşi uşor şi greu armaţi.
Zîmbind nelegiuitei lui răscoale,
Ursita, semăna cu-o desfrînată
De gîtul unui răzvrătit. Zadarnic!
Macbeth viteazul, vrednic de-al său nume,
În ciuda ei, cu spada fumegînd
De crîncene isprăvi, îşi taie drum,
Copil al biruinţei, şi-l înfruntă
Pe ticălos. Dar nu-şi ia bun rămas,
Nu-i strînge mîna, pînă nu-l descoase

Din fălci pînă-n buric, proptindu-i capul
Deasupra alor noastre metereze.

DUNCAN

O, vrednic văr! Viteaz între viteji!

SERGENTUL

Dar cum din pragul soarelui răsare
Furtuni nimicitoare izbucnesc
Şi trăsnete cumplite, — din acest
Izvor de mîntuire se porni
Prăpădul. Ia aminte, rege-al Scoţiei:
De-abia dreptatea cu temuta-i armă
Silise pe-aceşti sprinteni pedestraşi
S-o ia din loc, iat-al Norvegiei rege,
Prinzînd prilejul, cu-arme noi călite
Şi proaspete-ntăriri, dă iar năvală.

DUNCAN

Şi fost-au ale noastre căpetenii,
Macbeth şi Banquo,-nfricoşaţi?

SERGENTUL

Întocmai
Ca vulturii de vrăbii, sau ca leul
De iepure. Drept să vă spun, erau

Ca două tunuri, pline vîrf, cu schije,
Ce-și descărcau de cîte două ori
Lovirile-n vrăjmași. Vroiau cumva
În fumegînde răni ei să se scalde
Sau nemuririi-un nou calvar să-nalțe?
Nu pot să spun. Mă simt sleit
Și rănile-mi cer grabnic ajutor.

DUNCAN

Și grai și răni te prind la fel de bine.
Mireasma lor e cinstea. Du-l la felcer.

(Iese sergentul sprijinit. Intră Ross.)

Dar cine vine?

MALCOLM

Mîndrul than din Ross.

LENNOX

Ce grabă-n ochii lui! Așa arată
Cel care-aduce minunate vești!

ROSS

Trăiască regele!

DUNCAN

De unde vii
Than vrednic?

ROSS

De la Fife, mărite rege,
Norvege steaguri de-unde-nfruntă cerul
Şi fîlfîie cu frig în spre ai noştri.
Chiar regele cu oşti cumplit de mari,
De prea vicleanul, trădătorul than
De Cawdor, ajutat, — dă groaznic iureş.
Cînd iată, al Belonei mire-n zale,
L-înfruntă-n luptă dreaptă piept la piept,
Şi fier în contra fierului rebel,
Îi frînge-avîntul, şi-nsfîrşit izbînda
A noastră este!

DUNCAN

Sfîntă bucurie!

ROSS

Acum deci Suenus, regele norveg
Cerşeşte pacea. Nu i-am dat nici voie
Să-ngroape morţii, pînă n-a plătit
Despăgubire zece mii de-arginţi,
În insula Saint Colm.

DUNCAN

De-aci nainte
Nu va să mai trădeze thanul Cawdor

Tot ce-am mai sfînt. Mergi, morții dă-l îndată,
Și-n rangul său înalță-l pe Macbeth.

ROSS

Voi împlini poruncile ce-ai dat.

DUNCAN

Tot ce-a pierdut, — Macbeth a cîștigat.

(Ies.)

SCENA 3

Un loc pustiu lîngă Forres.
Intră cele trei vrăjitoare.

ÎNTÎIA VRĂJITOARE

Pe unde-ai fost, surato?

A DOUA VRĂJITOARE

Porci tăiat-am.

A TREIA VRĂJITOARE

Dar tu soro?

ÎNTÎIA VRĂJITOARE

O soață de matroz avea castane,
Și moșmonea, din șorț, și moșmonea.
Dă-mi și mie, zisu-i-am.
Hai te cară, cotoroanțo, mi-a țipat,
Lelea ce cu tîrtiți s-a-ndopat.
Bărbat-său la Alep e dus, e căpitan pe Tiger,
Dar mă strecor la el prin ciur
Și-n chip de șoarec berc, prin jur,
I-o coc, i-o coc și iar i-o coc.

A DOUA VRĂJITOARE

Io-ți dau un vînt!

ÎNTÎIA VRĂJITOARE

Ce bună-mi ești!

A TREIA VRĂJITOARE

Și-ți dau și io!

ÎNTÎIA VRĂJITOARE

Le-am pe toate celelalte
Cu-ale lor limanuri toate,
Și pătrarele-nsemnate
Pe-a corăbiilor carte.

Ţi-l usuc
Ca pe-un uluc,
Nici în zi şi-n noapte nici
Somnul pe-al lui stor de geană
N-o să fie cu lipici.
Ca un blestemat să geamă,
Perpelit, lihnit, sfrijit;
Săptămîni de nou'ori nouă
Să-l tot fulgere, să-l plouă,
Zbuciumat dar ne-necat
De furtună legănat.
Ia ghici tu, ce-am io aici?

A DOUA VRĂJITOARE

Să văd, mă lasă!

ÎNTÎIA VRĂJITOARE

E un deget de cîrmaci
Înecat în drum spre casă.
(Se aude toba.)

A TREIA VRĂJITOARE

I-auzi toba bate-acum
Că Macbeth vine pe drum.

TOATE

Mînă-n mînă trei surate
Ce se vîntură prin toate
Ţările şi mările
Tîrcolind cărările,
Trei ori mie,
Trei ori ţie
Şi-ncă trei, nouă să fie.
Gata, vraja e-nchegată.

(Intră Macbeth şi Banquo.)

MACBETH

Mai turbure şi mai frumoasă zi
Eu încă n-am văzut.

BANQUO

Cît mai avem
De-aici la Forres? Ce-s aceste hîde
Şi veştede-arătări în treanţa lor,
De parcă nu-s făpturi de pe pămînt
Şi totuşi sînt? Trăiţi? sînteţi ceva
Ce poate fi-ntrebat? Parcă-nţelegeţi
Că fiecare-un deşt uscat vă duceţi
La gura seacă. Parc-aţi fi femei
Dar barba voastră nu mă lasă totuşi
S-o cred.

MACBETH

Vorbiți, dacă puteți: ce sînteți?

ÎNTÎIA VRĂJITOARE

Macbeth, mărire ție, than de Glamis!

A DOUA VRĂJITOARE

Macbeth, mărire ție, than de Cawdor!

A TREIA VRĂJITOARE

Macbeth, mărire ție, vei fi rege!

BANQUO

De ce tresari și pari speriat, seniore,
De vorbe care-atît de mîndru sună?
Pe sfîntul adevăr, sînteți stafii
Sau ceea ce-arătați a fi? Slăviți
Pe vrednicul meu soț, pe treapta-i de-azi,
Noroc măreț, nădejdi regești vestindu-i,
Că-i năucit, iar mie nu-mi vorbiți!
Dar de puteți citi-n sămînța vremii
Spunînd ce bob rodește și ce nu,
Vorbiți-mi mie, care nu cerșesc
Și nu mă tem nici de hatîrul vostru
Și nici de-a voastră ură!

ÎNTÎIA VRĂJITOARE

Slavă!

A DOUA VRĂJITOARE

Slavă!

A TREIA VRĂJITOARE

Slavă!

ÎNTÎIA VRĂJITOARE

Mai mic decît Macbeth, mai mare totuşi!

A DOUA VRĂJITOARE

Mai fericit, dar nu cu-atît noroc!

A TREIA VRĂJITOARE

De regi părinte, rege însă, nu!
Macbeth şi Banquo, slavă vouă!

ÎNTÎIA VRĂJITOARE

Mărire vouă, Banquo şi Macbeth!

MACBETH

Staţi voi, ciuntite-oracole, mai spuneţi!
Murind Sinel, sînt than de Glamis, ştiu!
De ce de Cawdor? Thanul e-n vieaţă,

Un vajnic nobil. Şi să fiu, eu, rege,
Nu-i de crezut, cum nu-i nici than de Cawdor.
De unde-aveţi ciudatele-nţelesuri?
De ce ne-opriţi din drum pe-acest şes veşted,
Profetic salutîndu-ne? Vorbiţi-mi!

(Vrăjitoarele pier.)

BANQUO

Băşici pămîntul face, precum apa,
Iar ele asta sînt. Unde-au pierit?

MACBETH

În aer. Ce părea trupesc s-a dus
Ca răsuflarea-n vînt. O, de-ar fi stat!

BANQUO

Aevea-s oare toate ce vorbim?
Sau am muşcat din buruiana rea
Ce mintea ţi-o robeşte?

MACBETH

Copiii-ţi vor fi regi.

BANQUO

Tu vei fi rege!

MACBETH

Şi than de Cawdor. N-au spus ele-aşa?

BANQUO

În vorbă şi-ntr-un glas. Dar cine vine?

(Intră Ross şi Angus.)

ROSS

Voios primit-a ştirea-izbînzii tale,
Macbeth, — Măria Sa. Aflînd apoi
Isprava ta în lupta cu rebelii,
S-a minunat atît, că nu ştia
Ce laudă să-ţi mai împărtăşească.
Înmărmurit, şi perindînd în minte
Aceeaşi zi, cu ale ei urmări,
El te-află-n grosul oastei norvegiene
Şi cîtuşi de puţin înfricoşat
De straniile chipuri ale morţii
Ce-n preajmă-ţi semănai. Ca grindina
Ştafetele soseau, purtînd cu ele,
Slăvirea ta-n a ţării apărare
Şi-n faţa lui i-o aşterneau.

ANGUS

Din partea
Regescului stăpîn sîntem trimişi,

Prinos de mulțumire să-ți aducem,
Și doar să te-nsoțim naintea sa
Dar nu să-ți răsplătim.

ROSS

Și drept zălog de-o și mai mare cinste,
Poruncă am să-ți spun: ești than de Cawdor!
Slăvit fii-n rangu-acesta, vrednic than!
E-al tău!

BANQUO

Cum? Dracul adevăr grăiește?

MACBETH

Dar thanul Cawdor este încă-n viață.
De ce să-mbrac vestminte de-mprumut?

ANGUS

Cel care than a fost, trăiește încă,
Dar grea osîndă-apasă viața lui,
Pe care merită s-o piardă. Fie
Că-n legături a fost cu norvegienii,
Sau sprijin răzvrătiților c-a dat
Prin tainic ajutor ori înlesniri,
Că a lucrat spre-a țării lui pieire, —

Nici eu nu știu... Dar nalta lui trădare
Și dovedită și mărturisită
L-a dus de rîpă.

MACBETH

(aparte)

Glamis, than de Cawdor
Și ce-i mai falnic, vine după asta!

(Către Ross și Angus.)

Vă mulțumesc de-a voastră osteneală.

(Către Banquo.)

Nu tragi pentru copiii tăi nădejde
Că vor fi regi, cînd cele ce-au făcut
Din mine-un Cawdor, le-au făgăduit
Nu mai puțin?

BANQUO

O-ncredere prea oarbă
Te-ar face să rîvnești chiar și coroana,
Fiind și than de Cawdor. E ciudat!
Ades ai beznei soli, ca să ne piardă,
Grăiesc cinstit, ne mînă cu nimicuri
Spre și mai grele-urmări. Vă rog, o vorbă,
O, verii mei!

MACBETH

(aparte)

Deci două adevăruri
S-au şi rostit, ca norocos prolog
Împărăteştii fapte-n pregătire.
— Eu, domnii mei, vă foarte mulţumesc!

(aparte)

Acest îndemn de dincolo de fire,
Nu-i bun, nu-i rău. De-i rău, de ce începe
Cu-n adevăr, zălog de biruinţă?
Sînt than de Cawdor! Dacă-i bun, de ce
Mă-mbie-un gînd, de-al cărui crîncen chip
Mi se zbîrleşte părul, iar în piept
Îmi bate inima,-mpotriva firii?
Te sperii mai curînd de-nchipuiri
Decît de groaza clipei. Gîndul meu,
În care-omoru-i doar o nălucire,
Îmi zdruncină-ntr-atît de rău făptura
Că mi se-ntunecă simţirea toată,
Şi tot ce nu-i, e-aevea pentru ea!

BANQUO

Priviţi, ce-ngîndurat e soţul nostru!

MACBETH
(aparte)

Şi dacă soarta mă vrea rege, soarta
Mă poate-ncorona şi fără mine!

BANQUO

Cinstirile ce-l copleşesc, îi stau
Ca straie noi, ce nu se dau pe trup,
Decît cu ajutorul folosinţii.

MACBETH
(aparte)

Ce-o fi să fie! Timp şi ceas de-odată,
Se duc cu ziua cea mai ne-ndurată!

BANQUO

Viteaz Macbeth, sîntem l-a ta poruncă.

MACBETH

Iertare! mă munceau uitate lucruri.
Dar osteneala voastră, domnii mei,
E scrisă unde-ntorc o filă, zilnic,
Şi-o recitesc. Să mergem către rege.
Gîndeşte-asupra celor întîmplate.
Cînd în răstimp, le vom fi cîntărit,

Să stăm de vorbă, mai pe îndelete,
Cu sufletul deschis.

BANQUO

Bun bucuros.

MACBETH

Tăcere pîn-atunci. Veniţi prieteni!

(Ies.)

SCENA 4

La Forres. Palatul.

Fanfară. Intră Duncan, Malcolm, Donalbain, Lennox şi suita.

DUNCAN

Şi-a ispăşit osînda morţii, Cawdor?
Iar cei trimişi a-ndeplini porunca
Nu-s încă-ntorşi?

MALCOLM

Nu, sire. Dar vorbit-am
Cu cel ce l-a văzut murind. Mi-a spus
Că şi-a mărturisit deschis trădarea,

Iertare și-a cerut Măriei Tale
Dovadă dînd de-adîncă pocăință.
Nimic în viață nu i-a stat mai bine
Ca felu-n care s-a lipsit de ea.
Murit-a, parcă, pregătit să moară,
Lăsîndu-și darul său cel mai de preț
Ca pe-un nimic.

DUNCAN

Vezi, nu e nimeni meșter
A minții taină,-n chipuri s-o citească.
A fost un than pe care-ntemeiasem
O-ncredere deplină

(Intră Macbeth, Banquo, Ross și Angus.)
O, vrednic văr!
Păcatul nerecunoștinții și-astăzi
M-apasă greu. Atît m-ai depășit
Că nu te-ajunge-aripa răsplătirii!
De ce nu-ți este meritul mai mic
Să pot și răsplăti și recunoaște?
Tot ce-ți mai spun e doar că-ți datoresc
Cu mult mai mult decît pot să-ți plătesc.

MACBETH

Credința și-ascultarea ce-ți păstrăm

Se răsplătesc prin împlinirea lor.
Iar partea ta-i să iei ce-ți datorăm.
Și-aceste datorii la tron și țară
Sînt fii și servi, ce-și împlinesc doar slujba,
De dragul tău și pentru-a ta cinstire
Făcînd orice!

DUNCAN

Bine-ai venit aici!
Eu te-am sădit și-am să te cresc din plin.
Tu, care n-ai fost mai prejos prin merit
Și deci se cade-a fi recunoscut,
Mă lasă, vrednic Banquo, să te strîng
La pieptul meu.

BANQUO

Și-acolo de-am să cresc
Al tău e rodul.

DUNCAN

Marea-mi bucurie
Încearcă-n desmățata-i revărsare
În lacrimile jalei să se-ascundă.
Thani, rude, fii, și voi ce stați în preajmă-mi,

Aflați că-ntemeiez domnia mea
Pe-ntîiu-mi fiu, pe Malcolm, și-l numesc
De azi nainte, prinț de Cumberland.
Dar cinstea nu e numai pentru el,
Ci semne de noblețe, ca luceferi,
Pe pieptul celor vrednici străluci-vor.
Spre Inverness! și să legăm acolo
Mai strîns, prietenia dintre noi.

MACBETH

Cînd nu ți-o-nchin, odihna mea e trudă!
Și fi-voi al venirii tale crainic,
Să-ncînt prin ea, auzul soației mele.
Îngăduie-mi să plec.

DUNCAN

O, Cawdor vrednic!

MACBETH
(aparte)

Un Cumberland e-un prag într-adevăr,
De care sau mă-mpiedic, sau îl sar!
Că-mi stă în drum! V-ascundeți focul, stele, —
Nu luminați în bezna poftei mele,

Ce face brațul, ochiul să nu știe:
S-ar îngrozi văzînd ce va să fie!

(Iese.)

DUNCAN

Așa e, Banquo! el e mult viteaz,
De proslăvirea lui nu mă mai satur,
E pîinea mea! să mergem după el,
Că-n zelul lui ne-a luat-o înainte,
Ca să ne pregătească bun-sosit!
E-o rudă fără seamăn!

(Fanfară. Ies.)

SCENA 5

Inverness. Castelul lui Macbeth.
Intră Lady Macbeth citind o scrisoare.

LADY MACBETH

„Mi-au ieșit în cale în ziua biruinței și m-am încredințat prin cele mai neîndoioase dovezi că au mai multă știință decît muritorii de rînd. Pe cînd ardeam de dorința de a le întreba mai departe, s-au făcut deodată una cu văzduhul în care au pierit. Stăteam uluit și mă minunam, și

iată că sosesc trimișii regelui, care mi se închină zicîndu-mi «Than de Cawdor», cu care nume mă întîmpinaseră și cele trei surori proroace, mai nainte, salutîndu-mă pentru vremea ce va să vie: «Slavă ție, tu care vei fi rege!» Am crezut nimerit să-ți împărtășesc acestea, scumpă tovarășă a măririi mele, ca să nu fii lipsită de partea ta de bucurie, neștiind de mărirea care-ți este făgăduită. Păstreaz-o în taina inimii tale, și rămîi cu bine."

Ești Glamis, ești și Cawdor. Și vei fi
Ce ți-a fost dat. Dar firea ta mă sperie:
Prea plină e de-al omeniei lapte
S-o poată lua pe drumul cel mai scurt.
Ai vrea mărirea, nu-ți lipsește rîvna,
Dar n-ai și ne-ndurarea ce-o-nsoțește.
Ce vrei mai aprig, vrei pe sfinte căi,
N-ai vrea să-nșeli, dar ceri cîștig nedrept,
Iar ce rîvnești îți strigă, vrednic Glamis:
„Așa să faci, de vrei să-l dobîndești",
Și-i tocmai ce te temi a-nfăptui
Și parc-ai vrea să nu se facă. Vino,
Să-ți torn voința mea-n auz, să biciui
Cu grai de foc tot ce te-ndepărtează
De cercul de-aur, cel cu care soarta

Şi-un ajutor de dincolo de fire
Se pare că te-au şi încoronat.

(Intră un crainic.)

Ce veşti aduci?

CRAINICUL

La noapte vine Duncan!

LADY MACBETH

Eşti un smintit, să spui una ca asta.
Stăpînul nu-i cu el? Şi chiar de-aşa-i,
Nu mi-ar fi scris să pregătesc primirea?

CRAINICUL

Iertare, dar e-aşa. Ne vine thanul.
I-a luat-o înainte un ortac,
Abia putînd, cu sufletul la gură,
S-aducă vestea.

LADY MACBETH

Mergi şi-l îngrijeşte.
E-o veste mare!

(Crainicul iese.)

A răguşit şi corbul
Ce croncăne sosirea-ntr-un ceas rău

A regelui sub zidurile noastre.
Voi duhuri, ce daţi gînduri ucigaşe
Veniţi aci, stîrpiţi femeia-n mine,
Umpleţi-mă de crîncenă cruzime
Din tălpi în creştet! Sîngele-ngroşaţi-mi,
Căinţa-n el nu-şi afle drum, iar mila
Să nu m-abată de la cruntu-mi ţel
Şi nici să preget între el şi faptă.
Veniţi şi luaţi-mi laptele drept fiere
Voi, sfetnicii omorului, la sînu-mi,
Oriunde-n nevăzuta-vă-nchegare
La siluirea firii privegheaţi.
Tu noapte adîncă, vino, te-nvestmîntă
În negrul fum al iadului, nu vadă
Pumnalu-mi ascuţit ce rană-mplîntă,
Nici prin al beznei văl să-mi strige cerul:
Stai! Stai!

(Intră Macbeth.)

Mărite Glamis, Cawdor vrednic,
Prin prevestire, mai presus de-acestea,
Tu dincolo de-această oarbă zi
M-ai dus cu-al tău răvaş, — şi-n clipa asta,
Eu simt ce va să vie!

MACBETH

Mult iubito,
La noapte vine Duncan.

LADY MACBETH

Şi cînd pleacă?

MACBETH

A spus că mîine.

LADY MACBETH

— O, soarele, nicicînd,
Să nu zărească-această zi de mîine!
Obrazul tău, stăpîne,-i ca o carte,
În care poţi ceti ciudate lucruri.
Cînd vrei să-nşeli o lume, fii ca lumea,
Cu bun venit în grai, în ochi şi-n mîini.
Ca floarea dalbă fii, dar fii aspida
Pitită-n ea. Să ne-ngrijim de oaspe
Şi las' pe mine treaba-acestei nopţi.
Ea, zi şi nopţi în şir ce vor să vie,
Putere ne aduce şi domnie.

MACBETH

Vom mai vorbi.

LADY MACBETH

Te-arată plin de viaţă,
Că-i primejdios să pari schimbat la faţă.
Şi lasă totu-n seama mea.

(Ies împreună.)

SCENA 6

În faţa castelului lui Macbeth.
Oboiuri şi facle. Intră Duncan, Malcolm,
Donalbain, Banquo, Lennox, Macduff, Ross,
Angus şi Curtenii.

DUNCAN

Frumos e aşezat acest castel.
Iar aerul uşor, ne-mbie lin
Molatecele simţuri.

BANQUO

Acest oaspe
Al verilor, de temple găzduit,
Lăstunul, cu-al său gingaş cuib ne-arată
Că răsuflarea cerului îşi lasă
De drag mireasma ei pe-aceste locuri.
Că nu-i ungher, nici straşină, nici boltă,

Să nu-şi atîrne-această zburătoare
Culcuşul ei şi leagănu-i cel spornic.
Am luat aminte că acolo unde
Şi-alege aşezarea şi-i prieşte
E aerul mai molcom.

(Intră lady Macbeth.)

DUNCAN

Iată, iată,
Cinstita gazdă. Dragostea cu noi
E-ades un chin şi tot îi mulţumim
Ca dragoste. Te-ndemn deci să te rogi
Să-ţi răsplătească de-osteneală Domnul,
Ca să ne mulţumeşti de supărare.

LADY MACBETH

În slujba noastră de-aş sluji-ndoit
Şi iar de cîte două ori în toate,
Şi tot ar fi un lucru de nimic,
Pe lîngă-nalta, fără seamăn cinste,
Prin care-ai copleşit a noastră casă.
Deci pentru vechile dregătorii
Şi cele noi, acum adăogite,
Sîntem datornicii Măriei Tale
Cu rugăciuni.

DUNCAN

Dar thanul Cawdor, unde-i?
Am călărit pe urma lui cu gînd
Să-l însoțesc: da-i călăreț de frunte,
Și dragostea-i ca pintenu-i de iute,
Naintea mea l-a dus acasă. Mîndra,
Și nobila mea gazdă, sînt la noapte,
Al vostru oaspe.

LADY MACBETH

Slujitorii tăi,
Cu tot ce au, cu ei și-ai lor, pe veci
Se țin datori, oricînd, Măriei Tale,
Înapoindu-ți ce-i al tău.

DUNCAN

Dă-mi mîna.
Mă du la gazda mea. Mi-e drag nespus,
Și nu voi conteni să-l ocrotesc,
Cu voia ta, stăpînă.

(Ies.)

SCENA 7

O sală în castelul lui Macbeth.
Oboiuri şi facle.
Intră un stolnic şi slujitori cu tăvi
şi străbat scena. Intră Macbeth.

MACBETH

De s-ar sfîrşi cînd s-a făcut, atunci
Mai bine-i cît mai grabn'c să se facă...
De-ar fi scutit omorul de urmări
Şi, săvîrşit, izbînda şi-ar păstra-o;
De-ar fi această lovitură totul,
Şi-aci i-ar fi-nceputul şi-ncheierea,
Pe-acest al vremilor liman şi vad,
Mi-aş pune-n joc şi viaţa de apoi.
Dar pricini de-astea-s judecate-aci.
Noi dăm doar sîngeroase-nvăţături,
Şi cînd sînt învăţate, se întorc
Să-l pedepsească pe născocitor.
Dreptatea asta fără părtinire,
Ne-mbie chiar la propriile buze
Fiertura cupei noastre de otravă.
E-aici, sub îndoită chezăşie:
Întîi că-i sînt şi rudă şi supus,
Deci două tari temeiuri contra faptei, —

Apoi, ca gazdă, trebuie să apăr
Al ușii sale prag de ucigași,
Iar nu eu însumi să ridic pumnalul.
Ci Duncan a domnit atît de blînd,
Și-atît de drept, în naltu-i loc a fost,
Că darurile lui ar da-n vileag,
Ca îngerii cu glasul lor de trîmbiți,
Păcatul greu al omorîrii sale.
Iar mila-atunci, prunc nou-născut și gol,
Călare pe-un vîrtej, sau heruv'm
Pe caii din văzduh ce nu se văd.
În ochii tuturora năluceşte
Grozavul fapt, și-neacă-n lacrimi vîntul.
N-am pinteni să-mboldesc în coaste-mi gîndu-mi,
Ci rîvnă numai, ce se-avîntă-n șea
Și cade-n gol.

(Intră Lady Macbeth.)

Cum stăm? Ce vești aduci?

LADY MACBETH

De ce-ai ieșit? E pe sfîrșit cu cina.

MACBETH

De mine n-a-ntrebat?

LADY MACBETH

Nu știi că da?

MACBETH

În treaba asta, noi ne-oprim aici.
Cinstitu-m-a chiar eri. Mi-am dobîndit
În ochii tuturor o mare faimă
Cuvine-se s-o port în slava-i nouă,
Iar nu s-o lepăd prea curînd.

LADY MACBETH

Ți-a fost
Nădejdea beată,-n care te mîndreai?
Și-a adormit? Și se trezește-acum
Atît de veștedă și pămîntie
Privind la ce făceai de bunăvoie?
Știu azi ce preț să dau pe-a ta iubire, —
Te temi să fii și-n faptă și-n tărie
Același ca-n dorință? Vrei să ai
Tot ce socoți a fi podoaba vieții,
Și să rămîi mișel în ochii tăi,
Ținut între „aș vrea" și „nu-ndrăznesc",
Întocmai ca motanul din poveste?

MACBETH

Dă-mi pace, rogu-te: cutez să fac
Tot ce e vrednic de-un bărbat. Nu-i om,
Cel ce se-ncumetă mai mult.

LADY MACBETH

Ce fiară
Te-a-mpins această faptă să-mi destăinui?
Erai un om cînd cutezai s-o faci,
Iar ca să fii mai mult decît ai fost,
Cu-atît mai mult va fi să fii un om.
N-aveai atunci nici timp nici loc prielnic,
Dar vreai să ți le faci! Și cînd prilejul
Se-arată de la sine, ești nevolnic!
Am alăptat și știu cît de duios
Iubești pe pruncul căruia-i dai sînul,
Dar i-l smulgeam din știrbele-i gingii
În clipa chiar cînd îmi zîmbea-n obraz,
Și creierii-i zdrobeam, de-aș fi jurat
Cum te-ai jurat!

MACBETH

Dacă dăm greș?

LADY MACBETH

Dăm greș?
Ci strînge-ți tot curajul într-un gînd,
Și nu dăm greș! Cînd Duncan va dormi,
Căci greaua-i zi de drum, la somn l-îndeamnă,
Eu i-amețesc pe-nsoțitorii-i doi,
Cu băuturi, într-o așa măsură,
Că amintirea, paznic minții, e-abur,
Și-al gîndului locaș, cazan de spirt.
Iar cînd în somn porcesc ei zac beți-morți,
Ce lucru n-o să fim în stare a-i face
Noi amîndoi, lui Duncan, nepăzitul?
Ce oare nu putem a pune-n seamă
Acestor doi bureți, străjerii săi,
Și vina marei noastre făr-de-legi
S-o poarte ei?

MACBETH

Să faci numai feciori!
Că firea ta vitează e menită
Bărbați a plămădi! Cine n-ar crede,
Cînd am mînji cu sînge pe cei doi
Culcați în chiar iatacul său, și cînd
Ne-am folosi chiar de-ale lor pumnale,
Că ucigașii-s ei?

LADY MACBETH

Cine-ndrăznește
Să creadă altceva, cînd ne-om urla
Durerea și-ntristarea c-a murit?

MACBETH

Sînt hotărît, și tind din răsputeri
Spre fapta cea cumplită. Vino deci!
Înșeală-ți veacul, mîndru port arată-i,
Și-un chip viclean s-ascundă cît mai bine
Ce inima vicleană știe-n sine.

(Ies.)

ACTUL II

SCENA 1

Inverness. Curtea castelului lui Macbeth.
Intră Banquo și Fleance cu un slujitor
purtînd o faclă.

BANQUO

O fi tîrziu, băiete?

FLEANCE

N-am auzit bătînd. Apune luna.

BANQUO

E miezul nopții deci.

FLEANCE

Cred că-i trecut.

BANQUO

Tu ține-mi spada. Ceru-i gospodar:
Și-a stins toate luminile. Ia-mi și-asta.

(Îi dă pumnalul.)

M-apasă-un somn de plumb. N-aș vrea s-adorm.
Puteri miloase, -năbușiți în mine
Ispitele drăcești pe care firea,
În clipa de odihnă, mi le-mbie.

(Intră Macbeth și un slujitor cu o faclă.)

Dă-mi spada. Cine vine?

MACBETH

Un prieten.

BANQUO

Cum, domnul meu, nu încă la culcare?
Dar regele-i în pat. S-a arătat
Mai vesel ca oricînd; a răsplătit
Cu daruri mari pe slujitorii tăi,
Iar doamnei tale-acest diamant l-îmbie

Ca unei prea-ndatoritoare gazde.
El s-a retras nespus de mulțumit.

MACBETH

Fiind surprinsă, găzduirea noastră
N-a fost cum trebuia. De-ar fi știut
Se pregătea în voie.

BANQUO

Totu-i bine.
Pe cele trei profetice surori
Azi noapte le-am visat. Știi că ți-au spus
Destul de drept.

MACBETH

Nu mă gîndesc la ele.
Cînd totuși vom avea răgaz de-un ceas,
Să-l folosim, să mai vorbim de-aceasta,
De nu ți-e greu.

BANQUO

Oricînd binevoiești.

MACBETH

Ți-aduce cinste dacă ții cu mine,
La timpul potrivit.

BANQUO

O, numai dacă
Nu pierd nimic cercînd să am mai mult,
Şi-mi ţin şi jurămîntul de supus
Şi cugetul curat, ţi-ascult povaţa.

MACBETH

Odihnă bună, deci, pînă atunci.

BANQUO

La fel, cu mulţumiri, domniei tale.

(Ies Banquo şi Fleance.)

MACBETH

Să-i spui stăpînei clopotul să-l sune
Cînd gata-i băutura. Poţi pleca.

(Iese slujitorul.)

Pumnal e oare, ce zăresc în faţă-mi,
Cu-al său mîner întors spre mîna mea?
Hai, vin' să te-ncleştez. Eu nu te am,
Deşi te văd mereu! Nu s-ar putea,
Vedenie fatală, să te-ajung
Cu mîinile, precum te văd cu ochii?
Sau eşti doar un pumnal al minţii mele,

O plăsmuire neadevărată
A creierului chinuit și-aprins?
Te văd aievea totuși, ca pe-acesta,
Pe care-acum din teacă-l trag.
Mi-arăți și calea ce va fi s-o iau
Și chiar unealta ce voi folosi-o.
Mi-s ochii joaca celorlalte simțuri,
Sau toate sînt la fel? Te văd mereu,
Iar pe tăiș, acum, pînă-n prăsele,
Sînt stropi de sînge care nu erau!
Dar asta nu-i! E fapta sîngeroasă
Ce-n ochii mei ia trup astfel. Acum,
Pe-o față-a lumii, firea pare moartă
Și vise rele-nșeală somnu-n vălu-i.
Prinos aduc Hecatei pale, vracii,
Și-omorul hîd trezit de-al său străjer,
De lupul care-și urlă paza,— iată,
Cu pas furiș, cu mersul lui Tarquinius,
Spre ținta sa ca un strigoi se-ndreaptă.
Pămîntule, tu, trainic și temeinic,
Să n-auzi pașii mei ce cale iau,
Ca nu cumva chiar ale tale pietre
Să nu-și șoptească încotro mă duc,
Să tulbure fiorul crunt al clipei,
Atît de potrivit acestor nopți.

Dar eu ameninț, el e încă-n viață,
Pe focul faptei vorba suflă ghiață.

(Sunet de clopot.)

Mă duc, și-i gata. Clopotul mă chiamă.
Să n-auzi Duncan! Ceasul care bate
La cer te-ndeamnă, sau în iad te-abate!

(Iese.)

SCENA 2

Acelaşi loc.
Intră Lady Macbeth.

LADY MACBETH

Ce i-a-mbătat pe ei, mă-mbărbătează,
Ce stinsu-i-a,-mi dă foc. Auzi! Tăcere!
E bufnița, e clopotarul sorții
Ce-și cîntă fiorosul noapte bună.
El e la lucru. Porțile-s deschise,
Iar pajii lui beți morți, cu sforăieli,
Își bat și joc de slujba lor de strajă.
Le-am dres cu niște leacuri băutura
Și firea-n ei cu moartea se sfădește
De-s morți sau vii.

MACBETH
(din culise)

Dar cine-i, cine-i? Stai!

LADY MACBETH

Mi-e teamă, vai, că s-au trezit din somn
Şi-atunci nu s-a făcut nimic. Nu fapta
Ne poate pierde, numai încercarea!
Auzi! Le-am pus pumnalele alături,
Şi nu se poate-a nu le fi găsit.
De n-ar fi semănat în somn cu tata,
Aş fi făcut-o eu!

(Intră Macbeth.)

Bărbatul meu!

MACBETH

Am făptuit. — Ai auzit un zgomot?

LADY MACBETH

Doar greierii cîntînd şi plînsul cobei.
Vorbit-ai?

MACBETH

Cînd?

LADY MACBETH

Acum.

MACBETH

Cînd coboram?

LADY MACBETH

Da.

MACBETH

Auzi!...
În camera de-a doua cine doarme?

LADY MACBETH

E Donalbain.

MACBETH
(privindu-şi mîinile)

Privelişte cumplită!

LADY MACBETH

Ce gînd smintit să spui: cumplită!

MACBETH

E unul care-a rîs în somn. Cellaltul
Strigat-a: „Ucigaşii!“ S-au trezit.

Stăteam pe loc şi-i ascultam. Dar ei
S-au închinat şi-au adormit din nou.

LADY MACBETH

Sînt găzduiţi acolo împreună.

MACBETH

Strigat-a unul: „Domnul să ne-ajute!"
Amin! cellaltul. Parcă mă vedeau,
Cu mîinile acestea de călău.
Pe cînd îi ascultam, în groaza lor,
N-am izbutit să spun şi eu „Amin!",
Cînd spus-au: „Domnul să ne-ajute!"

LADY MACBETH

O, nu te frămînta atît cu asta!

MACBETH

De ce n-am izbutit să spun „Amin!"?
Nevoie-aveam de binecuvîntare,
Şi „Amin" m-a gîtuit.

LADY MACBETH

Astfel de fapte

Te scot din minţi, de le-adînceşti aşa.

MACBETH

Un glas mi s-a părut c-aud strigîndu-mi:
„Să nu mai dormi!“ Macbeth ucis-a somnul,
Nevinovatul somn, el, ce desface
Fuiorul încîlcit al grijii, somnul;
El, moartea fiecărei zile-a vieţii,
El, scalda grelei trude şi balsamul
Durerii sufleteşti, a doua masă
A marei firi, şi la ospăţul vieţii
Cel mai de seamă fel.

LADY MACBETH

Ce vrei să zici?

MACBETH

„Să nu mai dormi!“ striga mereu prin săli,
Ucis-a somnul Glamis. De-azi nainte,
N-o să mai doarmă Cawdor niciodată,
Macbeth n-o să mai doarmă-n veci de veci

LADY MACBETH

Dar cine a strigat? De ce, than vrednic,

Puterea falnică, ţi-o iroseşti
Gîndind bolnăvicios asupra faptei?
Te du, ia-ţi apă, spală-te pe mîini
De hîda mărturie de pe ele...
Pumnalele, de ce le-ai luat cu tine?
Acolo ele trebuie să stea.
Le du-ndărăt, iar pe-adormiţii paji
Cu sînge să-i mînjeşti.

MACBETH

Nu mă mai duc!
Mi-e groază să gîndesc la ce-am făcut,
Şi nu pot să-l mai văd.

LADY MACBETH

Bărbat nevolnic!
Să-mi dai pumnalele! Că adormiţii
Şi morţii, sînt icoanelor asemeni.
Şi ochiul, numai, al copilăriei
De-un diavol zugrăvit se îngrozeşte.
Iar dacă el mai sîngeră,-nroşesc
Obrazul pajilor, ca să se pară
Că-i vina lor.

(Iese. Se aud bătăi.)

MACBETH

Dar unde bate-așa?
Cu mine ce-i, că orice zvon mă sperie?
Ce mîini sînt astea? Ha! Ele-mi scot ochii!
Tot oceanul marelui Neptun
Nu poate de-acest sînge să le spele,
Ci mai de grabă mîna mea, aceasta,
Va-mpurpura talazu-i fără număr,
Din verde prefăcîndu-l tot în roșu.

(Reintră Lady Macbeth.)

LADY MACBETH

Mi-e mîna ca și-a ta. Dar mi-e rușine
Să port un suflet pal.

(Bătăi în culise.)

Aud bătînd,
În porți la miazăzi. Vino-n iatac
Și-un strop de apă are să ne spele
De-această faptă. Cît e de ușor!
Dar te-a lăsat curajul făr-de veste.

(Bătăi în culise.)

Auzi! Iar bate,-mbracă-te de noapte,
Să nu ne caute și să se vadă

C-am stat de veghe. Nu te pierde-n gînduri
În chip atît de jalnic.

MACBETH

Decît să știu de fapta mea, mai bine
Să nu mai știu de mine!

(Bătăi în culise.)

Bate, scoală-l
Pe Duncan! O, de ce nu poți s-o faci!

(Ies.)

SCENA 3

Același loc.
Se aud bătăi în culise.
Intră portarul.

PORTARUL

Asta zic și eu că bate! Dacă portarul iadului ar fi un om, i-ar ieși peri albi întorcînd cheia. *(Bătăi în culise.)* Poc, poc, poc! Cine-i acolo? În numele lui Belzebut, o fi vreun arendaș, care s-a spînzurat în așteptarea unui an de belșug; ai venit tocmai la vreme, — numai să fi luat destule

batiste cu tine: că aici ai să așuzi nițel! *(Bătăi în culise.)* Poc, poc! În numele altui diavol, cine-i acolo? Pe legea mea! O fi vreun iezuit care putea să se jure pe amîndouă talgerele balanței, unul împotriva celuilalt, care a săvîrșit destule trădări în numele Domnului, dar care tot n-a ajuns în rai, cu toate vicleșugurile lui. Hai, intră iezuitule! *(Bătăi în culise.)* Poc, poc, poc! Cine-i acolo? O fi, zău, vreun croitor englez, care vine încoace pentru că a dosit ceva stofă pentru niște pantaloni franțuzești. Intră croitorule! aici poți să-ți încingi fierul de călcat. *(Bătăi în culise.)* Poc, poc! Nu contenește de fel. Cine-i acolo? Numai că aici e prea frig ca să fie iadul. Nu mai vreau să-l fac pe portarul iadului. Mi-am închipuit, că dau drumul cîtorva inși din fiecare breaslă dintre cei care au luat-o pe un drum presărat cu ghiocei, spre focul veșnic. *(Bătăi.)* Îndată, îndată! Vă rog, să nu-l uitați pe portar... *(Deschide poarta.)*

(Intră Macduff și Lennox.)

MACDUFF

Prietene, mi te-ai culcat tîrziu
Că tot mai zaci și acum?

PORTARUL

Zău domnule, c-am chefuit pîn'ce cocoşul a doua oară a cîntat! şi băutura, domnule, stîrneşte trei lucruri.

MACDUFF

Şi care anume trei lucruri le stîrneşte băutura?

PORTARUL

Apoi, domnule, nasul roșu, somnul şi udul. Desfrîul domnule, îl şi stîrneşte dar şi îl stingherește. Trezeşte pofta, dar te împiedică la faptă. De aceea se poate zice că băutura multă se poartă cam în doi peri cu crailîcul... Îl face şi îl desface, îi dă ghies și-l ține locului, îl îmbărbătează şi-l vlăguieşte... Îl face să se ație și să nu se ație... și în cele din urmă, îl prinde în mreaja somnului, și-l lasă baltă, făcîndu-l de ocară.

MACDUFF

Dacă nu mă înșel, băutura te-a cam făcut de ocară azi noapte.

PORTARUL

Chiar așa, domnule! M-a luat de gît dar i-am plătit pentru ocara asta; socot că fiind mai tare

decît ea, deşi o vreme mi se lăsase în picioare, tot am găsit eu un şiretlic s-o dau afară.

MACDUFF

Stăpînul tău s-a deşteptat?

(Intră Macbeth.)

Bătaia noastră l-a trezit din somn.

LENNOX

Salut, mărite Domn!

MACBETH

Cu bine vouă.

MACDUFF

O, thane, regele e treaz?

MACBETH

Nu încă.

MACDUFF

Mi-a poruncit să viu la el devreme
Mă tem că e tîrziu.

MACBETH

Te duc la el.

MACDUFF

Te ostenești cu drag, dar te-ostenești.

MACBETH

Muncind cu drag, ai leacul ostenelii.
Aici e ușa.

MACDUFF

Trebuie să intru,
E slujba mea anume.

(Iese.)

LENNOX

Și pleacă Duncan azi?

MACBETH

Așa-i porunca.

LENNOX

Ce noapte rea ! S-au prăbușit de vînt,
Pe cînd dormeam, hogeagurile toate,
Și vaiere-n văzduh s-au auzit,

Se zice, stranii gemete de moarte,
Cumplite voci vestind pîrjoluri crunte
Şi zile turburi, proaspăt răsărite
În veacul de restrişti. Şi toată noaptea
S-a tînguit întunecata cobe.
Spun unii că pămîntul, prins de friguri,
S-a fost cutremurat.

MACBETH

Grozavă noapte!

LENNOX

În tînăra mea ţinere de minte
Eu nu-i găsesc perechea.

(Macduff intră.)

MACDUFF

O, groază! Groază! Groază! Că nici graiul
Nici inima nu pot să te-nţeleagă
Nici nume nu-ţi pot da...

MACBETH şi LENNOX

Ce s-a întîmplat?

MACDUFF

E-a nebuniei meșteră-mplinire!
Un blestemat omor a pîngărit
Al Domnului sfinţit locaş, furînd
Altarului vieaţa!

MACBETH

Cum? Vieaţa?

LENNOX

Vorbeşti chiar de Măria Sa?

MACDUFF

Veniţi în prag şi-orbiţi-vă vederea
Cu o Gorgonă nouă. Nu-ntrebaţi,
Priviţi şi-apoi vorbiţi.

(Ies Macbeth și Lennox.)

Sculaţi, sculaţi!
Să sune-alarma! Sînge şi trădare!
Voi, Malcolm, Donalbain şi Banquo, sus!
Treziţi-vă! Vă desbăraţi în perne
De somnu-acesta ce-i asemeni morţii,

Chiar moartea s-o vedeți. Sus, sus, priviți
Icoana Judecății de Apoi.
Sculați ca din mormînt, voi, Malcolm, Banquo,
Și, ca strigoii, mergeți de-nfruntați
Această groază. Clopotul să sune!

(Sună clopotul. Intră Lady Macbeth.)

LADY MACBETH

Dar ce s-o fi-ntîmplat,
Că hîda goarnă cheamă-n sfat pe cei
Ce dorm în casă? Spune!

MACDUFF

Bună Doamnă,
Ce pot să spun nu trebuie s-auzi.
Picînd într-o ureche de femeie,
Cuvîntul ar ucide-o.

(Intră Banquo.)

Banquo, Banquo,
Al nostru domn și rege-a fost ucis!

LADY MACBETH

Vai mie,-n casa mea?

BANQUO

Oriunde-ar fi
Tot crud e! Scumpe Duff, tăgăduiește,
Și zi că nu-i așa!

(Reintră Macbeth și Lennox cu Ross.)

MACBETH

De-aș fi murit c-un ceas naintea faptei,
Aveam o viață binecuvîntată.
De azi, pe lume nu-i nimic temeinic.
Un joc e totul: slava, harul, moarte-s!
E tras al vieții vin, și-acestor bolți
Doar drojdiile-au mai rămas drept fală.

(Intră Malcolm și Donalbain.)

DONALBAIN

Ce s-a-ntîmplat?

MACBETH

Trăești, și nici nu știi?
A sîngelui tău undă, a secat
Fîntîna, chiar izvorul lui.

MACDUFF

Al vostru
Regesc părinte-a fost ucis.

MALCOLM

De cine?

LENNOX

Făptașii par cei din odaia lui.
Pe mîini și-obraz erau spoiți de sînge.
La fel erau și ale lor pumnale,
Pe care le-am găsit nețterse-n perne.
Holbați și groaznici, viața nimănui
Nu trebuia fi dată lor în pază.

MACBETH

Îmi pare totuși rău că de mînie
Ucisu-i-am.

MACDUFF

De ce-ai făcut aceasta?
Dar cine-i înțelept și scos din minți,
Domol și-nfuriat, sau credincios
Și nepărtinitor de-odată? Nimeni!
A dragostei năprasnică zbucnire
A depășit cumintea judecată.
Ici zace Duncan. Chipul lui de-argint
Cu sîngele-i de aur e vrîstat
Și plăgile-i deschise par spărturi,

Ce firea i-o pătrund cu nimicirea.
Colo, mînjiți de fapta lor, tîlharii
Cu-a lor pumnale-ntecuite-n sînge, —
Cine ar putea, cu-o inimă duioasă,
Și-n ea curaj, iubirea să-și arate,
Să se mai stăpînească?

LADY MACBETH

Ajutor!
Duceți-mă de-aici.

MACDUFF

Aveți-o-n grijă!

MALCOLM

(către Donalbain)

De ce tăcem cînd am putea striga
Mai mult ca toți că pricina-i a noastră?

DONALBAIN

(către Malcolm)

La ce-am vorbi aici, cînd moartea poate
Din gaură de sfredel să se-abată
Asupră-ne? Hai să fugim! Că plînsul
Nici nu ne-a podidit.

MALCOLM

(către Donalbain)

Nici jalea noastră
Nu-i gata de-a zbucni.

BANQUO

Vedeţi de doamna.

(Lady Macbeth e dusă afară.)

Să ne-mbrăcăm că sîntem slabi şi goi
Şi suferim de frig, şi-apoi în sfat
Să cercetăm mult crîncena ispravă
Ca s-o putem pătrunde cît mai bine.
Ne hărţuie şi temeri şi-ndoieli,
Dar stau în mîna Domnului şi lupt
Cu tot ce-i viclenie trădătoare
Şi gînd ascuns.

MACDUFF

La fel şi eu!

TOŢI

Şi noi!

MACBETH

Să punem grabnic haine ostăşeşti
Şi-n sfat să ne-adunăm.

TOŢI

Ne-am înţeles.

(Ies toţi, afară de Malcolm şi Donalbain.)

MALCOLM

Ce facem noi? Nu ne-adunăm cu ei.
S-arate o durere mincinoasă
E lesne treabă pentr-un om făţarnic.
Eu plec în Anglia.

DONALBAIN
eu în irlanda

Norocul despărţindu-ni-l, ne-ajută
Mai bine pe-amîndoi. Aicea sînt
Pumnale-n ale omului surîsuri,
Mai sîngeros e cel cu noi de-un sînge.

MALCOLM

Săgeata ucigaşă ce-a pornit
E încă-n zbor, şi cea mai bună cale-i
Să ne ferim de ea. Deci sus pe cai!
Să nu ne sinchisim de bun rămas,
S-o luăm din loc. Duşmanu-i ne-ndurat:
Să-i scapi din mîini, nu-i lucru cu păcat:

(Ies.)

SCENA 4

În fața castelului lui Macbeth.
Intră Ross cu un moșneag.

MOȘNEAGUL

Țin bine minte șaptezeci de ani,
Și-n cursul vremurilor am trăit
Cumplite ceasuri și-ntîmplări ciudate,
Dar tot ce știu e mai nimic pe lîngă
Această noapte groaznică.

ROSS

Moșnege,
Tu vezi că cerul, parcă tulburat
De fapta omului, îi amenință
Locașu-nsîngerat; pe ceas e ziuă
Dar facla călătoare-i sugrumată
De-o noapte neagră. E izbînda nopții,
Sau ziua rușinatu-s-a că bezna
Învăluie al lumii chip menit
Lumina vie, numai, să-l sărute?

MOȘNEAGUL

E nefiresc întocmai ca și fapta.
Trecuta marți, un șoim din mîndru-i zbor,

A fost gonit din urmă și ucis
De-o bufniță, de șoareci vînătoare.

ROSS

Iar caii rigăi, fapt ciudat și sigur,
Frumoși și iuți, podoaba rasei lor,
Sălbătăciți, stănoagele și-au rupt,
Și vînt și-au luat, de nimeni ascultînd,
De parcă-s în războiu cu omenirea.

MOȘNEAGUL

Aud că se mănîncă între ei.

ROSS

Așa făceau, spre-a ochilor mei spaimă,
Holbați spre ei.

(Intră Macduff.)

Dar iată bunul Macduff.
Cum merge lumea?

MACDUFF

Oare nu se vede?

ROSS

Aflatu-s-a de cei cu hîda faptă?

MACDUFF

Sînt cei uciși de Macbeth!

ROSS

Zi cumplită!

Dar ce folos au tras?

MACDUFF

Au fost plătiți.
Fugind pe-ascuns, ai regelui feciori,
Sînt bănuiți c-au pus la cale-omorul
Ei înșiși.

ROSS

Iarăşi împotriva firii!
Smintită rîvnă, ce-ți secătuești
Izvorul vieții tale! — Acum e sigur
Macbeth că va sui pe tronul țării.

MACDUFF

S-a și ales și a plecat la Scone,
Să fie uns.

ROSS

Iar al lui Duncan trup?

MACDUFF

A fost purtat la Colme-kill,
Locaşul sfînt şi strămoşescu-i leagăn,
De moaşte păstrător.

ROSS

Te duci la Scone?

MACDUFF

Nu vere; plec la Fife.

ROSS

Iar eu mă duc acolo.

MACDUFF

O, de-ai putea să vezi doar fapte bune!
Adio! Iar vestmîntul nostru vechi
Nu fie mai uşor decît cel nou!

ROSS

Drum bun moşnege!

MOŞNEAGUL

Cu tine Domnul şi cu cel ce poate,
Din rău să facă bun, din duşman, frate!

(Ies.)

ACTUL III

SCENA 1

Palatul din Forres.
Intră Banquo.

BANQUO

Acum ai tot: ești rege, Cawdor, Glamis,
Cum ți-au menit femeile ursitei
Și teamă mi-i că mîrșav joc făcut-ai;
Dar au mai spus că n-ai urmași la tron,
Că singur fi-voi stirpe și părinte
Al multor regi. Și dacă spus-au drept —
Cum vorba lor asupră-ți luminează —
De ce n-ar fi, a tale-ndepliniri

Şi pentru mine-oracol ce m-ai umple
De mari speranţe. Dar destul, tăcere!

(Fanfară. Intră Macbeth ca rege, Lady Macbeth ca regină, Lennox, Ross, lorzi, doamne şi curteni.)

MACBETH

E oaspele de frunte!

LADY MACBETH

De-l uitam,
Un gol era-n serbarea noastră mare
Şi totul ar fi fost stricat.

MACBETH

Deseară-avem ospăţ solemn, şi-aş vrea
Să fii de faţă.

BANQUO

Înălţimea Ta
Să dea poruncă. Sînt al ei supus,
Prin jurămintele cele mai sfinte,
Legat pe veci.

MACBETH

Pleci undeva călare, după-amiază?

BANQUO

Da, bunul meu stăpîn.

MACBETH

Ași fi dorit și buna ta povață,
Mereu folositoare și-nțeleaptă,
La sfatul de-azi. Dar ți-o voi cere mîine.
Te duci departe?

BANQUO

Cît pot goni de-acù și pînă-n cină,
Iar calul meu de nu m-o duce bine,
Fur nopții-un ceas sau două de-ntuneric.

MACBETH

Să nu lipsești la masă!

BANQUO

Nu, stăpîne.

MACBETH

Aud că verii mei cei sîngeroși,
În Anglia se află și-n Irlanda,
Și crudul paricid tăgăduindu-și,
Ei toarnă în auzul cui i-ascultă,

Scorniri ciudate. Dar de asta mîine,
Cînd ne-adunăm şi pentru trebi oşteşti.
Şi-acum la drum! Adio pîn'la noapte,
Cînd ai să fi re-ntors. Fleance te-nsoţeşte?

BANQUO

Da, bunul meu stăpîn. Pornim; e vremea!

MACBETH

Vă fie ageri caii, buni la drum,
Spinării lor vă-ncredinţez acum.
Cu bine dar!

(Iese Banquo.)

Dau slobod tuturora pîn'la şapte,
Mă veţi lăsa deci singur pîn'la cină,
Să pot primi cît mai frumos pe oaspeţi.
Vă aibă ceru-n pază-i în răstimp.

(Ies toţi afară de Macbeth şi un slujitor.)

Asculţi, băiete: oamenii aceia
Aşteaptă la poruncă?

SLUJITORUL

Stăpîne, sînt la poartă la castel.

MACBETH

Mi-i adu-aici.

(Iese slujitorul.)

Nu-i totu-a fi ce ești,
A fi în tihnă-i totul. Frica mea
De Banquo, este-adînc întemeiată.
În firea lui regească stăpînește
Tot ce-i mai de temut. Cutează multe,
Iar cugetu-i viteaz, e și-nțelept,
Să-și poată cîrmui destoinicia
Lucrînd la adăpost. Eu nu mă tem
De-a nimănui ființă ca de-a lui;
Și dinainte-i, geniul meu pălește,
Cum, zice-se pălea și-al lui Antonius
În a lui Caesar față. A-nfruntat
Surorile, cînd m-au întîmpinat
Cu numele de rege,-ntîia oară,
Silindu-le a-i vorbi. Cu grai profetic,
I-au spus că-i tatăl unui șir de regi.
Cunună fără rod mi-au pus pe creștet,
Și-n pumn un sceptru sterp, ce-mi va fi smuls
De-un braț străin. Și nici un fiu de-al meu,
Nu-mi va urma la tron. De-o fi așa,
Eu sufletul, atunci, mi-am pîngărit
Și numai pentru ai lui Banquo fii.

Ucis-am pentru ei pe blîndul Duncan,
Și mi-am turnat veninul remușcării
În cupa liniștii, doar pentru ei!
Comoara veșniciei mi-am vîndut-o
Vrăjmașului obștesc al omenirii,
Și totul pentru a-i face regi pe ei,
Din a lui Banquo seminție, regi!
Mai bine atunci, pogoară-n față-mi, Soartă,
Și-nfruntă-mă pînă la moarte! Cine-i?

(Intră slujitorul cu doi Ucigași.)

Tu stai la poartă pînă ce te chem.

(Iese slujitorul.)

N-am stat noi oare, ieri, tustrei de vorbă?

ÎNTÎIUL UCIGAȘ

Chiar eri, Măria Ta, de nu te superi.

MACBETH

Gînditu-v-ați la ce v-am spus? Să știți
Că el a fost cel ce v-a obidit
Iar nu sărac de mine, cum crezut-ați.
V-am dovedit-o stînd de vorbă ieri,
V-am arătat și cum v-a amăgit

Și-oprit în drum, prin ce mijloc, prin cine,
Și tot ce chiar pe-o jumătate de-om
Și pe-un neghiob, îl poate face-a spune
Că Banquo e de vină.

ÎNTÎIUL UCIGAȘ

Da, ne-ai spus.

MACBETH

Așa-i. Iar mai departe iată rostul
Acestei de a doua întîlniri.
Răbdarea-n voi precumpănește-atît
Că treceți toate-acestea cu vederea?
Și-ați devenit atît de buni creștini
Ca pentru-acest om bun și-ai săi urmași
Să faceți rugi, — deși cu pumnu-i greu
V-a-ncovoiat spre groapă, sărăcindu-i
Pe-ai voștri pe vecie?

ÎNTÎIUL UCIGAȘ

Oameni sîntem!

MACBETH

Da, oameni sînteți scriși, în cartea lumii,
Precum copoii și prepelicarii,

Lățoșii, lupii, javrele, zăvozii,
Și-ogarii, poartă numele de cîini,
Și-n șirul lor sînt osebiți cu grijă:
Cei ageri, cei domoli, cei iscusiți
Și cei de pază și de vînătoare,
Cum firea darnică i-a înzestrat
Cu semnul lor pe fiecare-anume,
În fila unde-s toți înscriși de-a valma.
La fel și omul. Loc de-aveți în rînduri,
Nu cel din urmă, printre oameni—spuneți!
Și las pe seama bărbăției voastre
O sarcină a cărei împlinire
Răpune pe vrăjmaș, legîndu-vă
De inima și de iubirea mea,
Că sufăr cît e-n viață și mă vindec
Știindu-l mort.

AL DOILEA UCIGAȘ

Eu sînt un om, stăpîne,
Atît de greu izbit de pumnul lumii,
Că sînt în stare-n îndîrjirea mea,
S-o-nfrunt prin orice mijloc.

ÎNTÎIUL UCIGAŞ

Iar eu unul,
Atît de obosit de mari restrişti,
Şi prigonit de soartă, că-mi joc viaţa
Şi ori mi-o-ndrept ori scap de ea.

MACBETH

Voi ştiţi
Că Banquo fostu-vi-a duşman.

AMBII UCIGAŞI

O ştim!

MACBETH

El e şi-al meu! Şi-atît de-nverşunat,
Că fiecare clipă-a vieţii lui
Loveşte-n chiar fiinţa-mi. Aş putea
Să-l mătur din naintea mea făţiş,
Spunînd că-am vrut aşa — dar nu-i cu cale,
De dragul unor anumiţi prieteni
Ce sînt şi-ai lui şi-ai mei. Iubirea lor
Nu trebuie s-o pierd, ba chiar voi plînge
Pe cel căzut prin lovitura mea.
De-aceea ispitesc al vostru sprijin,
Şi-ascund această faptă de-ochii lumii,
Din pricini cu temei.

AL DOILEA UCIGAŞ

Porunca ta
Va fi-mplinită.

ÎNTÎIUL UCIGAŞ

Chiar cînd viaţa noastră...

MACBETH

Voinţa-n voi străluce. Într-o oră,
Veţi şti şi locul unde să v-aţineţi,
Şi-al pîndei ceas, şi clipa loviturii.
Deci facă-se-n această noapte totul.
Nu prea aproape însă de palat,
Şi cată să rămîn neprihănit,
Iar lucrul ca să fie fără lipsuri
Şi fără de cusur, Fleance, fiul său,
Cel care-l va-nsoţi, şi-a cărui moarte
Nu-mi este de mai mică însemnătate,
Va trebui cu tatăl său să-mpartă
Destinu-acestui ceas întunecat.
Dar hotărîţi-vă. Mă-ntorc la voi
Numaidecît.

AMBII UCIGAŞI

Ne-am hotărît, stăpîne!

MACBETH

Vă chem îndată. M-așteptați.

(Ies Ucigașii.)

E gata!

O, Banquo, dacă sufletul tău zboară
Cumva spre cer, îl va găsi deseară!

(Iese.)

SCENA 2

În palat.
Intră Lady Macbeth și un slujitor.

LADY MACBETH

Plecat-a Banquo de la curte?

SLUJITORUL

Da, Doamnă, dar se-ntoarce chiar la noapte.

LADY MACBETH

Măriei Sale, spune-i că-l aștept
Să-i spun doar un cuvînt.

SLUJITORUL

Mă duc stăpînă.

(Iese.)

LADY MACBETH

Nimic nu ai, și totul e risipă,
Cînd izbutind, n-ai liniște o clipă;
Mai bine lîngă cel ucis de tine
Decît prin sînge, vremi de teamă pline.

(Intră Macbeth.)

De ce mereu te-nsingurezi, stăpîne,
Și te-nsoțești cu rele-nchipuiri
Și gînduri ce-ar fi trebuit să moară
Cu cei la care ne-ncetat se-ntorc.
Ce n-are leac, nu merită privire.
Ce-a fost făcut, rămîne bun făcut.

MACBETH

Crestat-am șarpele, nu l-am ucis,
Se va-nchega și fi-va iar ce-a fost,
Rămîne biata noastră viclenie
De dinții lui pîndită, ca nainte.
Desfacă-se-al pămîntului chenar,
Și cele două lumi mai bine piară,

Decît în spaimă să ne frîngem pîinea,
Şi-n prada-acelor groaznice vedenii,
Ce-n noapte ne frămîntă, să dormim.
Mai bine lîngă mortu-acel pe care,
Spre pacea noastră, păcii l-am trimis,
Decît prin chin s-ajungi năuc pe veci.
Că Duncan zace în mormîntul său
Şi după-al vieţii roşt înfrigurat,
El doarme-adînc. Trădarea s-a-mplinit.
Nici fierul, nici otrava, nici răscoala,
Şi nici ameninţarea din străini,
Nimic nu-l mai atinge.

LADY MACBETH

Vino, lasă...
Stăpîne bun, înseninează-ţi fruntea,
Fii vesel, mîndru, printre oaspeţi, seara.

MACBETH

Aşa voi fi. Tu, draga mea, la fel.
Cu luare-aminte fii pe lîngă Banquo
Şi precădere dă-i din grai şi ochi.
Amar răstimp cînd ne-njosim puterea,
Scăldînd-o-ntr-un puhoi de linguşiri,

Iar chipul nostru-i mască pentru inimi,
S-ascundă ce simţim.

LADY MACBETH

O, uită de-asta...

MACBETH

Soţie dragă, plin de scorpii-i gîndu-mi:
Tu ştii că Fleance şi Banquo mai trăiesc

LADY MACBETH

Dar n-au cu viaţa legămînt pe veci.

MACBETH

Mă mîngîie că pot a fi loviţi.
Fii veselă: nu-şi va zbura liliacul
Mînăstirescu-i zbor, nici cărăbuşul,
Ţestos în aripi, l-al Hecatei glas,
Nu va trezi, cu somnorosu-i zumzet,
Al nopţii molcom zvon, cînd va zbucni
O faptă mult cumplită.

LADY MACBETH

Care faptă?

Rămîi curată-n neştiinţa ta,
Odorul meu, şi-apoi vei bate-n palme.
Te-apropie şoimar al nopţii, leagă
Sfioşii ochi ai zilei milostive.
Cu nevăzuta, crîncena ta mînă,
Să smulgi, să spulberi, legămîntul care
Mă face să pălesc. Lumina moare,
Şi corbul, iată-l, zborul îşi întinde
Spre codrul plin de ciori. Adorm pe rînd
Făpturile plăpînde ale zilei,
Iar solii nopţii, cei întunecaţi,
Prădalnic se trezesc. Ce spun, te miră,
Dar fii pe pace: toate cele rele
Cu relele se sprijină-ntre ele.
Hai, vino-acum cu mine.

(Ies.)

SCENA 3

În parcul palatului.
Intră cei trei ucigaşi.

ÎNTÎIUL UCIGAŞ

Dar cin' ţi-a poruncit să vii?

AL TREILEA UCIGAŞ

Macbeth.

AL DOILEA UCIGAŞ

Nu dă de bănuit. Ne îndrumează,
Şi ştie bine ce-avem de făcut,
Cu de-amănuntul.

ÎNTÎIUL UCIGAŞ

Deci rămîi cu noi.
Cu raze pale apusu-abia luceşte.
Şi pinteni dă zăbavnicul drumeţ,
Zorind spre han. Iar cei pîndiţi de noi
Se-apropie.

AL TREILEA UCIGAŞ

Tăcere!-aud un tropot.

BANQUO

(din culise)

Hei! daţi lumină!

AL DOILEA UCIGAŞ

El e! Toţi ceilalţi
De pe-nsemnarea noastră-au şi sosit
Şi sînt la Curte.

ÎNTÎIUL UCIGAŞ

Caii lui se-ntorc.

AL TREILEA UCIGAŞ

Aproape-o milă. Are obiceiul
S-o ia pe jos de-aici pîn' la palat,
Ca toţi ceilalţi.

AL DOILEA UCIGAŞ

Lumină, daţi lumină!

(Intră Banquo şi Fleance cu o faclă.)

AL TREILEA UCIGAŞ

E el!

ÎNTÎIUL UCIGAŞ

Fiţi gata!

BANQUO

Vremea e a ploaie...

ÎNTÎIUL UCIGAŞ

Să plouă, dar!

(Tabără asupra lui Banquo.)

BANQUO

Trădare! Fugi Fleance, fugi!
Tu trebuie să mă răzbuni. Mişeii!

(Moare. Fleance scapă fugind.)

AL TREILEA UCIGAŞ

Dar cine-a stins?

ÎNTÎIUL UCIGAŞ

N-a fost mai bine-aşa?

AL TREILEA UCIGAŞ

Doar unul a căzut. Fugit-a fiul.

AL DOILEA UCIGAŞ

Stricarăm deci jumatea bună-a trebii.

ÎNTÎIUL UCIGAŞ

Dar hai să-i spunem totuşi ce-am făcut.

(Ies.)

SCENA 4

Sală în palat. Masă întinsă de ospăț.
Intră Macbeth, Lady Macbeth, Ross,
Lennox, lorzi și însoțitori.

MACBETH

Luați loc. Vă știți voi rangul. Vă urez
Din suflet, bun venit.

LORZII

Mărire ție!

MACBETH

Voi coborî eu însumi printre oaspeți,
Să fiu ca o smerită gazdă.
Regina și-a luat locul, dar la vreme
Ne va ura un bun-venit.

LADY MACBETH

Rostește-l tu, din parte-mi, tuturora,
Că inima-mi „bine-ați venit" le spune.

(Întîiul ucigaș se ivește-n prag.)

Din inimă ți-aduc ei mulțumire.
La fel și-o parte și-alta-i. Stau la mijloc.

Fiţi mult voioşi. Vom bea cîte-un pocal
În jurul mesii...

(Se-apropie de uşă.)

Ai sînge pe obraz.

ÎNTÎIUL UCIGAŞ

E de la Banquo.

MACBETH

Mai bine-asupra ta, decît în el.
L-aţi curăţat?

ÎNTÎIUL UCIGAŞ

Eu gîtu' i-am tăiat, să-i fac hatîrul.

MACBETH

Eşti bun casap. Dar cel ce l-a-njunghiat
Pe Fleance, e bun şi el. Tu de-ai făcut-o,
Eşti făr' de seamăn.

ÎNTÎIUL UCIGAŞ

Prea slăvit stăpîne,
Fleance a scăpat...

MACBETH

(aparte)

Mă-ntoarce boala iar! Puteam fi altfel,
Desăvîrşit, ca marmura de-ntreg,
Şi tare ca o stîncă, făr' de margini
Şi liber ca văzduhul. Sînt acum
Strivit şi prins de frici sîcîitoare
Şi de-ndoieli. Dar despre Banquo-i sigur?

ÎNTÎIUL UCIGAŞ

Stăpîne, da! e sigur într-un şanţ,
Cu douăzeci de răni adînci la cap:
De moarte-i cea mai mică.

MACBETH

Deci şarpele bătrîn e la pămînt,
Iar viermele fugar, prin firea lui,
Cu vremea va putea venin să aibe.
Dar n-are încă dinţi. Tu, du-te. Mîine,
Vom sta de vorbă iar!

(Ucigaşul iese.)

LADY MACBETH

Regesc stăpîne,
Nu-ndemni la veselie. E pe bani

Ospăţu-n care gazda nu arată
Că-i dat cu drag. Mănînci mai bine-acasă!
Aici, tot gustu-l dă însufleţirea,
Şi fără ea, zadarnic ne-adunăm.

MACBETH

O, dulce călăuză! Vă urez deci
La poftă bună, bună mistuire,
Şi sănătate!

LENNOX

Sire, nu iei loc?

(Intră Duhul lui Banquo şi se aşază pe locul lui Macbeth.)

MACBETH

Azi toată floarea ţării-ar fi de faţă
De n-ar lipsi blajinul nostru Banquo.
Mai bine-l dojenesc de rea purtare
Decît să-l plîng de-un nenoroc.

ROSS

Prin lipsa-i,
Cuvîntul şi-a călcat. Măria Sa
Cinstească-ne cu-a sa crăiască faţă.

MACBETH

Dar masa-i plină.

LENNOX

Ai loc oprit, stăpîne.

MACBETH

Dar unde?

LENNOX

Aici! Dar, Sire, ce se-ntîmplă?

MACBETH

Cine-a făcut aceasta?

LORZII

Ce, stăpîne?

MACBETH

Dar n-am făcut-o eu! Dece-ţi tot scuturi
Spre mine, pletele de sînge pline?

ROSS

Sculaţi, seniori! I-e rău Măriei Sale!

LADY MACBETH

Şedeţi prieteni buni! Stăpînul nostru
E-ades aşa, şi-a fost din tinereţe.
Luaţi loc, vă rog! E trecător ce are.
O clipă doar şi iar îi va fi bine.
Dar dacă vă uitaţi prea mult la el,
Se mînie şi-i faceţi chiar mai rău.
Mîncaţi făr-a-l privi.

(Către Macbeth.)

Bărbat eşti tu?

MACBETH

Ba chiar viteaz: mă uit la ce-ar păli
Chiar şi pe diavol!

LADY MACBETH

Nerozii curate!
Aceasta-i doar icoana fricii tale,
Pumnalul din văzduh ce te ducea,
Precum spuneai, la Duncan. Toate-acestea
Cutremurări şi spaime, care-ascund
O teamă-adevărată, ar fi mai bune
În basmu-unei femei, la vatră, iarna,
Ştiut de la bunici.

Rușine, ție!
De ce pălești? Nu vezi, la urma urmei,
Decît un scaun!

MACBETH

Te rog, privește! Uite-acolo! Ce zici?
Și ce-i? De poți să dai din cap, vorbește-mi!
Și dacă gropi și cripte ne întorc
Pe cei ce i-am înmormîntat, mai bine-i
În gușі de ulii să ne-avem mormîntul.

LADY MACBETH

Cum? Nebunia te-a făcut neom?

(Iese Duhul lui Banquo.)

MACBETH

Dar l-am văzut precum mă vezi!

LADY MACBETH

Rușine!

MACBETH

S-a mai vărsat și-n vremea veche sînge,
Cînd legea nu-mblînzise încă lumea.

Şi s-au mai săvîrşit de-atunci omoruri,
Cumplite foarte, pentru-al nostru auz.
Pe-atunci un om, cu creierii zdrobiţi
Murea şi-atîta tot. Dar azi învie
Cu douăzeci de răni de moarte-n cap,
Şi brînci ne dă din scaun: mai ciudat
Decît e chiar omorul.

LADY MACBETH

Drag stăpîn,
Te-aşteaptă soţii tăi cei buni.

MACBETH

Uitasem!
Nu vă miraţi, prieteni buni, de mine.
Dar am un beteşug ciudat şi care
Nimic nu-i, pentru cei ce mă cunosc.
Hai, tuturor noroc şi sănătate!
M-aşez aici. Să-mi fie plin paharul.
Beau pentru veselia mesii-ntregi,
Şi pentru Banquo, dragul meu prieten,
De-ar fi şi el aici! — beau pentru el
Şi pentru toţi.

LORZII

Cu cinste-ai tăi supuși!

(Reintră Duhul.)

MACBETH

Napoi! Să nu te văd! Te-nghită groapa!
N-ai măduvă. Ți-e sîngele-nghețat,
Și nici lumină n-ai în ochii tăi
Ce m-aținteșc.

LADY MACBETH

Gîndiți-vă prieteni,
E-un lucru-obișnuit, nimic mai mult,
Doar că ne strică ceasul de plăcere.

MACBETH

Tot ce cutează-un om, cutez:
Te-apropie dar, ca urs păros din ghețuri,
Ca rinocer, ca tigrul din Hircana,
Ia-ți orice chip, afară doar de-acesta,
Și nervii-mi vajnici nu vor tremura.
Învie chiar, și-nfruntă-mă-n pustie,
Cu spada ta; și dacă, tremurînd,
Voi da-napoi, numește-mă cum vrei,

Un pui de lele! Umbră hîdă, piei!
Piei, glumă fără trup!

(Duhul dispare.)

Așa. S-a dus,
Și iar sînt om. Fiți buni și mai ședeți.

LADY MACBETH

Ai spart ospățul, ai gonit plăcerea,
Cu turburarea ta uluitoare.

MACBETH

Pot oare fi și-a trece peste noi
Astfel de lucruri, ca un nor de vară,
Și nici măcar să nu ne minunăm?
Mă scoți din fire, chiar așa cum sînt,
Cum poți vedea asemenea priveliști
Și-obrajii-ți sînt tot rumeni, cînd ai mei
Pălesc de groază!

ROSS

Ce priveliști, doamnă?

LADY MACBETH

O, nu-i vorbi. Se simte tot mai rău.
Orice-ntrebare-l mînie nespus.

Drum bun, atunci. Plecați și peste rînd,
Plecați îndată însă.

LORZII

Noapte bună,
Iar regelui mai multă sănătate.

LADY MACBETH

Din suflet, noapte bună tuturor.

(Ies toți, afară de Macbeth și Lady Macbeth.)

MACBETH

Va curge sînge. Sîngele vrea sînge.
Așa se zice. Pietre-au fost văzute
Mișcîndu-se și arborii vorbind.
Auguri, citite semne, țărci și corbi,
Pe-ascunsul ucigaș l-au dat pe față.
O fi tîrziu?

LADY MACBETH

E noaptea-n harț cu ziua.

MACBETH

Ce zici, că Macduff nu dă ascultare
Să vie la poruncă?

LADY MACBETH

L-ai chemat?

MACBETH

O știu întîmplător, dar am să-l chem.
Nu-i casă-n care să nu țin iscoadă.
Eu mîine-n zori mă duc la ursitori,
Să-mi spună și mai mult. Că vreau să aflu
Pe-o cale cît de rea, ce-o fi mai rău.
Sfințește orice căi folosul meu
Și-atît am mers prin sînge, că-i mai greu
Să dau-napoi decît să merg nainte.
Ciudate lucruri port în a mea minte,
Ce-și vor o mînă să le-nfăptuiască,
Dar pînă nimeni n-o să le ghicească.

LADY MACBETH

Îți trebui' somnul, tihna firii noastre.

MACBETH

Hai să dormim. Ciudata-mi tulburare
E numai teamă, din ne-ndemînare.
Prea tineri sîntem încă-n ale faptei.

(Ies.)

SCENA 5

Un bărăgan. Tunete.
Intră cele trei vrăjitoare care se întîlnesc cu Hecate.

ÎNTÎIA VRĂJITOARE

Te-ai supărat, Hecate? Ce-i cu tine?

HECATE

Cum să nu fiu? Ce oare n-am dreptate?
Voi zgripțe-obraznice, nerușinate!
Cum de-ați avut așa-ndrăzneală
Cu Macbeth făcînd tocmeală
Pe-omoruri, vrăji și ghicitoare,
Iar eu, a voastră-nvățătoare
Și-a vrăjilor stăpînă, iată,
Nu m-ați poftit măcar o dată
Ca să v-ajut, s-arăt ce știe
Slăvita noastră meserie.
Și culmea-i că tot ce-ați făcut
A fost pentru-n băiat ciufut,
Pizmătăreț și mînios,
Ce-și urmărește-al său folos,
Ca toți ceilalți; atîta doar,
Iar de-alde voi, n-are habar!

Căiţi-vă. Daţi zor acum,
L-al lui Acheron puţ, în drum,
Să mă-ntîlniţi. El vine-n zori,
Să-ntrebe iar de ursitori.
Veniţi şi voi cu vrăji şi-ulcele
Şi tot ce trebuie cu ele.
Voi fi-n văzduh, şi noaptea toată
Gătescu-i soartă blestemată
Şi mari isprăvi pînă-n amiază.
Din colţul lunii stă să cază
Un strop de ceaţă,-l prind frumos,
Cît încă n-a picat pe jos
Descînt, strecor şi-ntr-însul pun
Măiestre duhuri ce-l supun
Prin amăgiri, şi mi-l atrag
Drept l-al pierzaniei lui prag.
Ursită, frică, moarte, har,
Cu vis nebun, le-nfruntă iar,
Că ştiţi că omul e-nvrăjbit
Cu tot ce e statornicit.

(Muzică şi cîntec în culise: „hai cu noi! hai cu noi!")

Taci! m-a strigat. Şi spiridaşu-mi dus
Pe-un nor pîclos m-aşteaptă colo sus.

(Ies.)

ÎNTÎIA VRĂJITOARE

Să ne grăbim, că se întoarce-ndată.

(Ies.)

SCENA 6

La Forres. O sală în palatul regal.
Intră Lennox şi un lord

LENNOX

Prin vorba mea, ţi-am dat doar de gîndit,
Tu poţi s-o tălmăceşti. Nu spun decît
Că faptele s-au petrecut ciudat.
Macbeth l-a plîns pe Duncan. Vai, murise!
Iar bravul Banquo prea umbla tîrziu.
Poţi spune chiar c-a fost ucis de Fleance,
Căci Fleance fugit-a. Nu e bine, omul
Să hoinărească noaptea prea tîrziu.
Şi cine nu gîndeşte cît de groaznic
A fost că Malcolm şi cu Donalbain
Pe blîndul lor părinte l-au ucis.
O, mîrşav fapt! Ce trist era Macbeth!
Nu sfîşiat-a-n sfînta lui mînie,
Pe loc, pe-acei făptaşi, robiţi de vin,
Şi-ncătuşaţi de somn? Nu-i nobil asta?
Chiar şi-nţelept. Că n-ar fi suflet viu,

Tăgada lor să nu-l înverşuneze.
Ţi-o spun: le-a potrivit cum e mai bine!
Şi de-ar avea pe cei doi fii sub cheie,
Le-ar arăta el — Domnul să-i ferească! —
Ce va să zică să omori un tată —
Ca şi lui Fleance. Destul! Aud că Macduff,
Din pricină că a vorbit deschis
Şi n-a fost l-al tiranului ospăţ,
E mazilit. Nu poţi a-mi spune unde-i?

LORDUL

Al rigăi fiu, al cărui drept la tron
A fost răpit de despot, e la Curte,
În Anglia, la Eduard cel Cucernic,
Şi găzduit atît de inimos,
Că soarta vitregă nu l-a lipsit
Întru nimic de cinstea cuvenită.
Macduff s-a dus şi el cu rugăminte
La sfîntul rege, ajutor să-i ceară,
Pe Siward cel războinic şi pe cei
Din Northumbria. Sprijinit de-aceştia,
De Cel de Sus, ce lupta ne-o sfinţeşte,
Să dăm iar mesei — pîinea, nopţii — somnul;
Să dezbărăm de crîncene cuţite
Serbările în ale noastre-ospeţe,

Jurînd cinstit şi slobod proslăviţi:
Tot ce amar rîvnim. Aceste spuse,
Atît de crunt l-au îndîrjit pe rege,
Că face pregătire de război.

LENNOX

Chematu-l-a pe Macduff?

LORDUL

L-a chemat.
Dar după un „nu, domnule" ritos,
Ursuzul sol s-a-ntors bolborosind,
Ceva ce-ar însemna : te vei căi,
Că m-ai jignit acum cu-acest răspuns.

LENNOX

Dar asta l-a-nvăţat să se păzească,
Să stea la o cuminte depărtare,
Şi fie ca un înger, depăşindu-l,
Să ducă-n zbor la curtea Engliterei
Solia lui. Şi cît mai grabnic pacea
Să binecuvînteze-a noastră ţară
Ce geme sub o mînă blestemată.

LORDUL

Şi rugăciunea mea să-l însoţească!

(Ies.)

ACTUL IV

SCENA 1

O peşteră. La mijloc un cazan în clocot.
Tunete.
Intră cele trei vrăjitoare.

ÎNTÎIA VRĂJITOARE

Astăzi un cotoi vărgat
De trei ori a mieunat.

A DOUA VRĂJITOARE

Trei și-odată un arici
A scîncit și el pe-aici.

A TREIA VRĂJITOARE

Scorpia strigă—acu-i acu.

ÎNTÎIA VRĂJITOARE

În ceaun pe tîrcolite
Puneți mațe otrăvite.

Tu, ce-n somn, rîios broscoi,
Sub un înghețat pietroi,
Cu venin te umfli-ntr-una,
Nopți și zile treizeșiuna,
Hopa-n oala fermecată,
Ca să mi te fierbi îndată.

TOATE

Toarnă-i, toarnă-i, zoru-i mare,
Foc și clocot la căldare!

A DOUA VRĂJITOARE

Mușchi de șarpe din băltoace,
Fierbi în oală și te coace,
Cu o limbă de dulău,
Ac de șarpe orb și rău,
Limba viperii-nfurcată,
Ochiul gușterului, iată,
Și un deget de brotac,
Lîna de pe liliac,
Din șopîrlă un picior,
Peana cucuvăilor,
Fiarbă vraja ce nu iartă,
Ca din iad fiertura fiartă.

TOATE

Toarnă-i, toarnă-i, zoru-i mare,
Foc și clocot la căldare!

A TREIA VRĂJITOARE

Colț de lup și solz de zmeu,
Și ficații-unui iudeu,
Leș uscat de vrăjitoare,
Rînză de rechin de mare,
De cucută rădăcină,
Smulsă noaptea, nu-n lumină,
Dintr-o tisă firicele
Cînd e luna în belele,
Nas de turc, bot de harap,
Fierea toată dintr-un țap,
Deștul unui prunc scăpat
Într-un șanț și sugrumat,
Chiar cînd tîrfa l-a fătat;
Faci fiertură grea și deasă,
Și gustoasă ca să iasă,
Bagi de tigru măruntaie,
În căldare pe văpaie.

TOATE

Toarnă-i, toarnă-i, zoru-i mare,
Foc și clocot la căldare!

A DOUA VRĂJITOARE

Sînge de maimuţă-i pun,
Farmecu-i răcit şi bun.

(Intră Hecate.)

HECATE

Treaba-i bună, cinste vouă,
La răsplată pe din două;
Fiecare ca o zînă
La ceaun să joace pînă
Vraja-n el o fi stăpînă.

(Se aude muzică şi cîntecul „Duhuri negre".)

A DOUA VRĂJITOARE

Degetele cînd mă pişcă:
Vreun păgîn încoa'se mişcă:
Sus, lăcate
Oricui bate!

(Intră Macbeth.)

MACBETH

Voi tainice şi negre vrăjitoare,
Din miez de noapte, ce-aţi mai pus la cale?

TOATE

O faptă fără nume.

MACBETH

Vă conjur,
Pe tot ce uneltiți, prin orice mijloc,
Răspundeți-mi! De-ați dezlega chiar vîntul,
Spre temple năpustindu-l, marea-n spume
De-ar nimici-nghițind tot ce plutește,
De s-ar culca și grîul înspicat,
De-ar fi toți pomii smulși, de s-ar abate
Castelele pe capul străjii lor,
Palatele și piramidele
De și-ar pleca spre temelie fruntea,
Și-al rodului tezaur, al zidirii,
De-ar fi stîrpit, scîrbind prăpădul însuși,
Răspundeți-mi la ceea ce vă-ntreb!

ÎNTÎIA VRĂJITOARE

Vorbește deci.

A DOUA VRĂJITOARE

Întreabă!

A TREIA VRĂJITOARE

Vom răspunde!

ÎNTÎIA VRĂJITOARE

Zi, vrei s-auzi din gura noastră numai
Sau a stăpînilor?

MACBETH

Să-i văd! o, cheamă-i!

ÎNTÎIA VRĂJITOARE

Singe toarnă-i de purcea,
Nouă pui care-şi mînca,
De pe ştreangu-unui tîlhar
Seul scurs pune-l pe jar.

TOATE

Fă-te-ncoace, mic sau mare,
Să lucrezi cu-ndemînare.

Tunete. Întîia Arătare: un cap încoifat.)

MACBETH

O, tainică putere, spune-mi mie...

ÎNTÎIA VRĂJITOARE

Ascultă-l doar şi taci : el gîndu-ţi ştie!

ÎNTÎIA ARĂTARE

Macbeth! Macbeth! De Macduff te ferește,
Cel than din Fife... Ajunge! Mă scutește!

(Piere în pămînt.)

MACBETH

Oricine-ai fi, îți mulțumesc de sfat,
Mi-ai pus pe rană degetul: dar stai,
O vorbă doar!

ÎNTÎIA VRĂJITOARE

Poruncile nu-i plac.
Ci iată altul, mai puternic încă.

(Tunete. A doua Arătare: un copil însîngerat.)

A DOUA ARĂTARE

Macbeth, Macbeth, Macbeth!

MACBETH

De ce n-am trei urechi să te ascult!

A DOUA ARĂTARE

Fii crud și dîrz. De om, fii ne-nfricat!
Să-nvingă pe Macbeth, nu-i este dat
Nici unui ins născut dintr-o femeie.

(Intră în pămînt.)

MACBETH

Tu poți trăi Macduff : de ce m-aș teme?
Vreau însă îndoită chezășie,
Și soartei cer zălog : să nu trăiești!
Să pot a spune palei frici că minte,
Să dorm în ciuda tunetului.

(Tunete. A treia Arătare: un copil încoronat, cu un arbore în mînă.)

Cine-i
Cel care-apare-n chip de fiu de rege
Purtînd pe fruntea-i de copil, coroana
Puterii-mpărătești?

TOATE

Ascultă-l, — nu-i vorbi!

A TREIA ARĂTARE

Ca leul fii de mîndru și semeț,
Întîmpină-ți dușmanii cu dispreț,
Macbeth nu va fi-nvins decît cînd fi-va
Pornit din Birnam, codrul, împotriva
Colinei nalte de la Dunsinane.

(Se scufundă.)

MACBETH

Aceasta n-o să fie niciodată!
Cine-ar putea sili pădurea toată
Să-şi mişte arborii din rădăcină?
Ce dulce prevestire şi deplină!
Tu, răzmiriţă, capul ţi-l ridici
Cînd codrul Birnam va porni pe-aici;
Iar pîn-atunci Macbeth, în naltu-i loc,
Trăi-va-ntregul lui soroc,
Şi doar cînd ceasu-i va suna, el are
Să-şi dea, ca toţi, obştească lui suflare.
Îmi bate inima, să pot afla,
Prin arta voastră, dacă-i dat, cîndva,
Urmaşilor lui Banquo domni să fie
În ţară.

TOATE

Nu căta să ştii mai mult!

MACBETH

Dar vreau să aflu! Dacă-mi tăinuiţi,
Blestem asupra-vă! De ce căldarea
S-a scufundat? Ce-nseamnă zvonu-acesta?

ÎNTÎIA VRĂJITOARE

Arătaţi-vă!

A DOUA VRĂJITOARE

Arătaţi-vă!

A TREIA VRĂJITOARE

Arătaţi-vă!

TOATE

V-arătaţi, mi-l întristaţi,
Ca nălucile plecaţi.

(Apare un şir de opt regi, cel din urmă cu o oglindă în mînă, urmaţi de duhul lui Banquo.)

MACBETH

Prea semeni cu-al lui Banquo duh. Dispari!
Coroana ta îmi arde ochii. Tu,
Al doilea, cu fruntea-ncinsă-n aur,
Ai pletele la fel cu cel dintîi,
Şi-al treilea,-i leit cu-naintaşul.
De ce-i arăţi, spurcată vrăjitoare?
Şi-al patrulea! Să nu-ţi crezi ochilor!
E-un şir, ce-ajunge-n ziua de apoi?
Un alt! Al şaptelea! Să nu-i mai văd!
Şi-al optulea, purtînd oglindă, iată-l,
Şi-n ea zăresc mai mulţi, din care unii

Duc două globuri, sceptru întreit!
Cumplită-i arătarea și-i aevea:
Că Banquo, plin de sînge, mi-i arată,

(Arătările dispar.)

Zîmbind, că sînt ai lui. Așa să fie?

ÎNTÎIA VRĂJITOARE

Da, doamne,-așa-i. Dar ce-a pățit
Macbeth, de pare uluit?
Veniți, vedeți de el, surori,
Mi-l desfătați cu pași ușori,
Vrăjesc văzduhul ca să sune,
Să-ncingeți horele străbune,
Să vadă riga prea mărit
Că știm să-i spunem bun venit!

(Muzică. Vrăjitoarele dansează și apoi dispar cu Hecate.)

MACBETH

S-au dus? Dar unde? Fie ceasul rău
Pe veci afurisit în calendar
Vă rog intrați!

(Intră Lennox.)

LENNOX

Ce poruncești, stăpîne?

MACBETH

Văzut-ai prooroacele surori?

LENNOX

Nu, sire.

MACBETH

N-au trecut pe lîngă tine?

LENNOX

De loc, stăpîne.

MACBETH

Îmbîcsit să fie
Acel văzduh pe care-l călăresc!
Și blestemați toți cei ce cred în ele...
Aud un tropot: cine-o fi?

LENNOX

Stăpîne,
Sînt doi sau trei, cu vestea că Macduff
Fugit-a-n Anglia.

MACBETH

În Anglia?

LENNOX

Stăpîne, da.

MACBETH

O, timp, zădărniceşti
Cumplitele-mi isprăvi. Un scop fugar
Se-ndeplineşte doar în pas cu fapta.
Deci fie, de-astăzi, rodul minţii mele
Şi-al braţului meu rod. Şi chiar acum,
Ca să-ncunun cu fapta gîndu-mi — fie
Zis şi făcut: lovesc fără de veste
Castelul lui Macduff. Pe Fife pun mîna.
Prin spadă-i trec soţia şi copiii
Şi toţi sărmanii ce se trag din el.
Voi săvîrşi, dar fără vorbe late,
Cît gîndul cald mi-e încă, — acestea toate.
Dar jos vedeniile! Unde-s domnii?
Să mergem către ei.

(Ies.)

SCENA 2

Fife. Castelul lui Macduff.
Intră lady Macduff, fiul ei şi Ross.

LADY MACDUFF

Dar ce-a făcut? De ce-a fugit din ţară?

ROSS

Răbdare, doamnă.

LADY MACDUFF

N-a avut nici el,
Iar fuga lui e-o nebunie. Frica
Ne face trădători, nu numai fapta.

ROSS

Nu știi de-a fost fricos sau înțelept!

LADY MACDUFF

El, înțelept? Să-ți lași copii, soție,
Și casa, rangul, într-un loc din care
Tu însuți ai fugit? Nu ne iubește!
El n-are-al firii simț. Chiar bourelul,
Sărmanul, cea mai firavă-ntre păsări
Se bate-n cuibu-i pentru pui, cu buha.
Da, totu-i frica, dragostea-i nimic.
Ce mic e-un înțelept, atunci cînd fuga
Îl scoate-așa din minți.

ROSS

Dă-ți bine seama,
Iubită vară. Soțul tău e vrednic
Și luminat. El rostul vremii-l știe.

N-aş vrea să-ţi spun mai mult. Dar crud e veacul
Cînd poţi fii trădător şi nici nu ştii,
Şi-auzi un zvon temut, dar nu-ţi dai seama
De ce ţi-i teamă-anume. Ci plutim
Ori încotro, pe-o mare zbuciumată.
Cu bine dar! Curînd voi fi-napoi.
Cînd lucrurile-ajung prea rău, se-opresc
Sau chiar se-ntorc la loc. Drăguţe vere,
Fii bine-cuvîntat...

LADY MACDUFF

El are-un tată. Dar e fără tată!

ROSS

Aş fi nebun de-aş mai rămîne-aici.
V-aş face-un rău, şi-aş da de bănuit.
M-am dus. Adio.

(Iese.)

LADY MACDUFF

Tatăl tău, băiete
E mort. Ce faci? Şi cum ai să trăieşti?

FIUL

Ca păsările, mamă.

LADY MACDUFF

Cum? Din viermi și gîze?

FIUL

Din ce-oi găsi, cum fac, socot, și ele.

LADY MACDUFF

Biet pui! și nu te temi de curse, plase,
De laț și clei?

FIUL

De ce m-aș teme, mamă?
Că ăstea nu-s doar pentru biete păsări,
Și-oricît ai spune-o tata n-a murit!

LADY MACDUFF

Ba-i mort. De unde-ai să-ți găsești alt tată?

FIUL

Iar tu, de unde-ai să-ți găsești alt soț?

LADY MACDUFF

Eu pot să-mi cumpăr douăzeci în piață.

FIUL

Ți-i cumperi deci, ca să îi vinzi din nou!

LADY MACDUFF

Vorbești din capul tău, dar zău că ai
Destulă minte pentru anii tăi!

FIUL

Zi, mamă, tata e un trădător?

LADY MACDUFF

O, da, a fost.

FIUL

Ce-nseamnă-a fi un trădător?

LADY MACDUFF

E cel ce face-un jurămînt și minte.

FIUL

Și toți ce fac așa sînt trădători?

LADY MACDUFF

Oricine face așa e trădător
Și trebuie să fie spînzurat.

FIUL

Și toți ce jură strîmb sînt buni de ștreang?

LADY MACDUFF

Da, toți.

FIUL

Și cine trebui să le pună ștreangul?

LADY MACDUFF

Tot omul care e cinstit.

FIUL

Atunci mincinoșii, și cei ce jură strîmb, sînt niște proști, fiindcă sînt destui mincinoși și sperjuri pe lume, ca să-i bată pe cei cinstiți și să le pună ștreangul de gît.

LADY MACDUFF

Biet maimuțoi, Domnul să-ți ajute! Dar cum ai să-ți găsești un tată?

FIUL

Dacă ar fi murit, l-ai plînge, — dacă nu-l plîngi e semn că o să am în curînd alt tată.

LADY MACDUFF

Flecarule, ce mult pălăvrăgești!

(Intră un crainic.)

CRAINICUL

Mă-nchin, frumoasă doamnă, — 'ţi sînt străin,
Dar eu te ştiu şi cinul ţi-l cunosc.
Mă tem că o primejdie te paşte.
De-asculţi de sfatul unui om de treabă,
Să nu te afle-aici! Fugi, ia-ţi copiii.
Sînt crud, o ştiu, că te-nspăimînt aşa,
Dar mult mai crudă-i soarta ce te-aşteaptă,
Şi e pe-aproape. Domnul să te-ajute.
Nu pot să stau mai mult.

(Iese.)

LADY MACDUFF

Să fug? dar unde?
Eu n-am făcut vreun rău. Dar nici nu uit
Că sînt pe-această lume pămîntească
În care-a face-un rău e-ades un merit,
Iar bine, o primejdioasă nebunie.
De ce atunci să m-apăr femeieşte
Cu: „n-am făcut vreun rău"? — Ce-s feţele-astea?

(Intră ucigaşii.)

ÎNTÎIUL UCIGAȘ

Zi, unde ți-este soțul?

LADY MACDUFF

N-o fi-ntr-un loc atît de urgisit
Ca să-l găsești chiar tu!

ÎNTÎIUL UCIGAȘ

E-un trădător!

FIUL

Tu minți, mojic lățos!

ÎNTÎIUL UCIGAȘ

Na, plodule!
Sămînță proaspătă de trădător!

(Îl înjunghie.)

FIUL

M-a omorît! Fugi, mamă, fugi, te rog!

(Moare.)
(Iese Lady Macduff strigînd: „Ucigașii!“ Ies ucigașii, urmărind-o.)

SCENA 3

În Anglia, în fața palatului regal.
Intră Malcolm și Macduff.

MALCOLM

Să căutăm un loc pustiu și-umbrit
Amarul să ni-l deșertăm.

MACDUFF

Mai bine,
Să tragem cruntul paloș vitejește,
Străbunul nostru drept să-l apărăm,
Că zi cu zi, și-alt gemăt de vădană,
Și-alt plîns de-orfan, și alte suferințe
Lovesc în față cerul ce răsună
Și-ngînă parcă însuși glasul țării,
Urlîndu-i vaietele de durere.

MALCOLM

Deplînge-voi ce cred și cred ce știu.
Ce pot să-ndrept, voi face-o-n timp prielnic;
Iar ce mi-ai spus, o fi așa pe semne.
Acest tiran al cărui singur nume
Îți arde limba, a fost crezut cinstit.

Iubitu-l-ai. Nu s-a atins de tine.
Prin mine poți să ți-l cîștigi. Sînt tînăr:
Și e-nțelept, jertfind un miel plăpînd
Și oropsit și fără nici o vină,
Să potolești pe zeul mînios.

MACDUFF

Nu sînt un trădător.

MALCOLM

Dar Macbeth este.
Și chiar un om deschis și drept se-nchină
Crăieștilor porunci. Iertare însă!
Părerea mea nu poate să te schimbe.
Iar îngerii rămîn tot luminoși,
Deși căzut e cel mai luminos.
Și dacă toate cele hîde-și iau
A harului icoană, el rămîne
Același har.

MACDUFF

Nădejdea mi-am pierdut-o!

MALCOLM

Pe locul chiar al îndoielii mele.
Cum ți-ai lăsat soția și copilul,
Temeiuri tari și sfinte legături
De dragoste, şi făr-un bun rămas?
Nu-mi lua drept o jignire bănuiala,
E vorba doar de paza mea. Poți fi
Un om întreg, oricare mi-ar fi gîndul.

MACDUFF

Tu sîngeră mereu, sărmană țară!
Te-ntemeiază trainic, tiranie,
Cei buni se pleacă, poartă-ți silnicia,
Că dreptul ți-e-ntărit. Stăpîne,—adio!
N-aş fi mişel cum crezi, pe tot pămîntul
Din ghiarele tiranului, şi-ntregul
Bogatul răsărit.

MALCOLM

Nu fi jignit.
De spun, nu-i că mă tem atît de tine,
Dar ştiu că țara dă-n genunchi sub jug
Că plînge sîngeră şi zi cu zi,
Cu-o nouă plagă rănile-i sporesc.
Acolo, ştiu, sînt multe brațe gata

Să se ridice pentru dreptul meu,
Iar bunul rege-aicea, mă ajută
Cu mii de bravi. Dar cînd voi fi strivit
Acestui despot capul, sub picioare,
Sau i-l voi fi purtat în vîrf de spadă,
De-abia sărmana țară va-ndura
Mai multe vicii decît înainte
Mai mari dureri, pe căi mai felurite,
Prin cel ce-i va urma.

MACDUFF

Și-acela cine-i?

MALCOLM

Eu însumi, cred. În mine-s altoite
Atîtea vicii și de-atîtea soiuri,
Că la-nflorirea lor, Macbeth cel negru
Mai alb ca neaua va părea, iar țara
Va socoti că-i miel pe lîngă mine,
Cu necuprinsele-mi blestemății.

MACDUFF

Nici în legiunile ghehenei hîde,
N-ai să găsești un demon mai hîrșit
În rele ca Macbeth.

MALCOLM

Îl știu viclean
Și sîngeros, zgîrcit și desfrînat,
Fățarnic, mincinos, nestăpînit,
Și plin de tot păcatul ce-are-un nume.
Desfrîul meu e însă fără fund:
Soții, fiice, mame și copile
Nu mi-ar plini a poftelor fîntînă,
Dorințele-mi, ar rupe-orice zăgazuri,
În calea mea. Decît un Domn ca mine,
Mai bine un Macbeth!

MACDUFF

E-o tiranie
Nestăpînirea-n pofte Ea-i pricina
Că tronuri fericite s-au surpat,
Și-atîția regi, pretimpuriu căzut-au.
N-ai teamă însă: ia ce este-al tău,
Îți poți plimba pe-un cîmp mănos plăcerea,
Părînd cuminte-i legi la ochi pe toți.
Avem femei de viață cîte vrei,
Și-ori cît ai fi de șoim, n-ai să te-nfrupți
Din toate chiar, ce se vor dărui
Măriei Tale, cînd i-or ști năravul.

MALCOLM

Mai crește-n firea-mi rău alcătuită
O lăcomie-atît de făr-de saț,
Că de-aș fi rege, i-aș tăia pe nobili
Moșia să le-o iau. Aș jindui
La unul case, la-altul juvaeruri,
Prisosul meu ar fi ca mirodenia
Ce pofta ți-o-ntărîtă; aș căuta
Gîlceavă celor buni și credincioși,
Să-i nimicesc spre-mbogățirea mea.

MACDUFF

Această lăcomie mai adîncă-i
Și crește din mai rele rădăcini
Decît desfrîul, cel asemeni verii.
Ea-i paloșul de regi ucigător.
Dar Scoția te poate-ndestula
Din ce-i al tău. Putem răbda și astea,
Precumpănite-s dacă-s de-alte daruri.

MALCOLM

Dar n-am nici unul. Tot ce e regesc,
Dreptatea, cumpătarea și smerenia,
Evlavia, bunătatea, stăruința,

Răbdarea, milostenia, vitejia,
Tăria, hotărîrea,-mi sînt străine.
În schimb sînt ne-ntrecut în fărdelegi
De orice fel, prin orişice mijloace.
O, dă-mi puterea, ca să-mprăştiu-n iad
Al înfrăţirii lapte-atît de dulce,
Să spulber pacea lumii, nimicind
Unirea pe pămînt.

MACDUFF

Sărmană Scoţie!

MALCOLM

Să judeci tu, de-i vrednic de domnie
Un astfel de-om. Eu sînt precum ţi-am spus.

MACDUFF

De-i vrednic de domnie? Nici de viaţă!
O, neam fără noroc! Sub un tiran
Ne-ndrituit, cu sceptru plin de sînge,
Zări-vei oare ziua mîntuirii,
Cînd chiar urmaşul legiuit la tron
Se leapădă şi-şi blestemă strămoşii?
Sfînt rege-a fost regescul tău părinte,
Regina care te-a născut, trăia

Mai mult îngenunchiată, decît altfel,
Murind în fiecare zi a vieții.
Cu bine! Relele ce-ți iei asupră-ți
M-au surghiunit din țară. Inimă,
Nădejdea ta, și-a dat aici sfîrșitul!

MALCOLM

Macduff, această nobilă durere,
Al cinstei prunc, gonitu-mi-a din suflet
Prea negrele-ndoieli. Ea m-a-mpăcat
Cu omenia și credința ta.
Prin viclenii, demonicul Macbeth,
Puterii lui a vrut să mă supună,
Dar m-a ferit de-o prea nătîngă grabă
Un pic de minte. Domnul să ne-ajute!
Te iau de călăuză-n clipa asta,
Și tot ce-am spus de mine, rău, desmint!
Mă lepăd ca străin de firea mea
De pata și păcatu-mi luat asupră-mi.
Femeia n-o cunosc, sperjur n-am fost,
De-abia-am rîvnit la ceea ce-i al meu,
Nu mi-am călcat credința, n-aș trăda
Nici chiar pe-un diavol semănului său.
Iubesc la fel și viața și-adevărul,
Mințind întîi doar că m-am ponegrit

Şi tot ce sînt, al tău şi-al bietei ţări,
Spre care-ntr-adevăr bătrînul Siward
'Nainte de sosirea ta, pornea,
Cu zece mii de-oşteni, de luptă gata.
Acum pornim cu toţii. Să ne fie
Norocu bun, cum pricina ni-i dreaptă.
De ce taci oare?

MACDUFF

Mi-este greu să-mpac
Atîtea lucruri rele, — atîtea bune!

(Intră un doctor.)

MALCOLM

Vom mai vorbi. Măria Sa nu vine?

DOCTORUL

O, da. Sînt multe suflete-n restrişte
Ce-aşteaptă de la el tămăduirea,
Că boala lor desfide-orice ştiinţă.
Dar mîna lui, de cer blagoslovită,
De-abia-i atinge şi-i tămăduieşte.

MALCOLM

Îţi foarte mulţumesc.

(Doctorul iese.)

MACDUFF

Ce boală-i asta?

MALCOLM

Îi zice scroful. E-o minune mare
A regelui cel bun. Eu l-am văzut,
De cînd mă aflu-aici ades, făcînd-o.
E taina lui, cum tie să se roage,
Boli stranii și-obrinteli, mai mare mila.
Bolnavi făr-de nădejde-i lecuiește
Punîndu-le de gît, cu sfinte rugi,
Un ban de aur. Zice-se că-și lasă
Urmașilor puterea lui de leac.
Pe lîngă-această stranie virtute
Cerescul dar, mai are-al profeției
Blagosloviri ce tronul i-l veghează
Șoptesc că-i plin de har.

MACDUFF

Vezi, cine vine?

MALCOLM

E-un om din țară. Nu-l cunosc anume.

(Intră Ross.)

MACDUFF

O, bun venit la noi, prea scumpe vere.

MALCOLM

Acum îl știu. Alungă Doamne, grabnic
Tot ce ne despărțea.

ROSS

Amin, stăpîne.

MACDUFF

În Scoția-i tot așa?

ROSS

Sărmană țară,
Atît de îngrozită de ea însăși,
Că nu-i poți spune mamă, ci mormînt.
Acolo nimeni nu-i văzut zîmbind,
Decît un prunc, neștiutor de toate.
Suspinele și gemetele-acolo,
Și urletul ce sfîșie văzduhul,
Le-auzi, dar nu le-asculți. Durerile,
Par numai o lumească rătăcire,
Iar clopotul de moarte, dacă sună,
De-abia se-ntreabă unii: pentru cine-i?

Acolo viaţa omului de bine
Nu ţine nici cît floarea la tichie,
Că moare nezăcut.

MACDUFF

Ce măiestrită
Descriere, şi cît de-adevărată!

MALCOLM

Ce pacoste-i mai nouă?

ROSS

Una veche
De-abia de-un ceas, își bate joc de crainic,
Că orice clipă naște una nouă.

MACDUFF

Soţiei mele cum îi merge?

ROSS

Bine...

MACDUFF

Şi toţi copiii mei?

ROSS

Și lor la fel.

MACDUFF

Să-i fi lăsat tiranul oare-n pace?

ROSS

Cînd i-am lăsat, erau în bună pace.

MACDUFF

Nu fi zgîrcit la vorbă, — ce s-aude?

ROSS

Pornind spre voi cu vești ce-mi stau pe suflet,
Mergea un zvon că mulți tovarăși vrednici
S-au răsculat. I-am dat crezare lesne,
Văzînd în mers a despotului oaste.
E vremea să ne-ajuți. Privirea ta
Ridică-n țară oști și-aruncă-n luptă
Chiar și femeile, să pună capăt
Restriștei crude.

MALCOLM

De-am sosi la timp,
Să-i mîntuim! M-ajută bunul rege

Cu zece mii de-oşteni sub bravul Siward.
Soldat mai vechi şi falnic nu se află
În lumea lui Cristos.

ROSS

De ce nu pot
Să viu şi eu, în schimb, cu-o mîngîiere?
Dar vorbele-mi, decît le-ar prinde-auzul,
Mai bine-ar fi urlate în pustiu.

MACDUFF

De ce e vorba? De vreun păs obştesc
Sau de durerea unei biete inimi?

ROSS

Nu-i cuget drept să nu o-mpărtăşească
Deşi tot greul ei, e-asupra ta.

MACDUFF

Să nu mă cruţi; de este-a mea, vorbeşte!

ROSS

Auzu-ţi nu-mi urască veşnic graiul
Ce-i va rosti cuvîntul cel mai greu
Vreodată auzit.

MACDUFF

Cred că ghicesc.

ROSS

Castelul tău e luat. Copii, soție,
Sălbatic căsăpiți. Să-ți spun mai mult,
Măcelului acest de căprioare
Ar fi s-adaug moartea ta.

MALCOLM

O, ceruri!
Ce-i omule? De ce-ți ferești privirea?
Dă-i jalei glas! Un chin care nu plînge
Rămîne-n suflet șoapta ce-l înfrînge.

MACDUFF

Și pe copii?

ROSS

Copii, soție, slugi,
Tot ce-au găsit.

MACDUFF

Iar eu lipseam de-acolo!
Ucisă-i și soția mea?

ROSS

Ți-am spus...

MALCOLM

Fii tare... Răzbunarea noastră cruntă
Să fie leacu-acestui chin de moarte.

MACDUFF

El nu are copii! Micuții mei!
Pe toți ai spus? Hultan drăcesc, pe toți?
Cum? Gingașii mei pui și-a lor măicuță
Uciși de-odată?

MALCOLM

Fii bărbat.

MACDUFF

Voi fi,
Dar trebui' să și simt ca un bărbat.
Nu pot să uit, mi-erau atît de scumpi
Iar cerul i-a văzut, și-a-ngăduit.
Macduff mișelnic, pentru tine-au fost
Uciși cu toții. Ticălos ce sînt
Că nu din vina lor, ci din a mea,

În viața lor s-a năpustit măcelul!
Dar cerurile-acum să-i odihnească!

MALCOLM

Pe-această piatră, paloșul ascute-ți.
Durerea ta, preschimbă-se-n mînie,
Iar inima nu ți-o toci; asmute-o!

MACDUFF

O, pot părea femeie după lacrimi,
Și după grai flecar. Dar, Sfinte Doamne
Tu curmă scurt răgazul! Față-n față
Cu-acest dușman al Scoției mă pune,
Să-mi stea-n bătaia spadei. De-o scăpa, —
Să-l ierți și tu.

MALCOLM

Așa vorbește-un om!
La rege-acum. Ne luăm doar bun rămas.
Oștirea-i gata. Despotul e copt, —
Să-l scuture uneltele cerești.
Și fă-ți, oricum ar fi, o îmbărbătare;
E lungă noaptea care ziuă n-are!

(Ies.)

ACTUL V

SCENA 1

Dunsinane. Sală în castel.
Intră un doctor şi o doamnă de onoare.

DOCTORUL

Două nopţi am stat de veghe cu domnia ta, dar nu văd nimic adevărat în cele ce mi-ai spus. Cînd s-a preumblat ea aşa, ultima oară?

DOAMNA

De cînd a plecat Măria Sa la război, am văzut-o cum se scoală din pat, cum îşi pune un halat, descuie ietacul, îşi ia o hîrtie, o îndoaie, scrie ceva pe ea, o reciteşte, apoi o pecetluieşte, şi se culcă iar Şi toate acestea, cufundată fiind într-un somn adînc.

DOCTORUL

E o mare tulburare a firii, să te bucuri totdeodată de binefacerile somnului, și să te porți ca și cum ai fi fost treaz. În somnul ei frămîntat, pe lîngă plimbarea asta și alte amănunte, ce-ai mai auzit-o spunînd?

DOAMNA

Ceva, domnul meu, ce n-aș vrea să repet.

DOCTORUL

Mie poți să-mi spui, și chiar se cuvine s-o faci.

DOAMNA

Nici domniei tale, nici altcuiva, pentru că n-am nici un martor să-mi întărească spusele.

(Intră Lady Macbeth ținînd un sfeșnic în mînă.)

Iată că vine! E adevărata ei înfățișare dar jur că doarme adînc. Uite-te bine la ea! Stai de-o parte.

DOCTORUL

De unde are lumînarea?

DOAMNA

Era lîngă dînsa. Are întotdeauna o lumînare aprinsă la căpătîi. Așa a poruncit.

DOCTORUL

Vezi, e cu ochii deschiși.

DOAMNA

Da, dar nu vede nimic.

DOCTORUL

Ce-o fi făcînd acum? Uite-o cum își freacă mîinile...

DOAMNA

E-o deprindere de-a ei, se pare că se spală astfel pe mîini. Am văzut-o făcînd așa un sfert de oră fără întrerupere.

LADY MACBETH

Tot mai e aici o pată.

DOCTORUL

Auzi! vorbește! Am să însemn tot ce spune, să mi se întipărească bine în minte.

LADY MACBETH

Piei, pată blestemată! piei, îți spun! Una două... Acu e vremea! Iadul adîncit în bezne! Rușine, stăpîne, rușine! Soldat, să-i fie frică? De ce să ne temem că află cineva? Sîntem puternici, nimeni nu ne poate cere socoteală! Dar cine-ar fi crezut că bătrînul să aibă atîta sînge în vine?

DOCTORUL

Ai auzit?

LADY MACBETH

Thanul din Fife avea o soție. Unde e acum? Ce fel!? Mîinile astea n-o să mai fie curate niciodată? Ajunge, stăpîne, ajunge! Strici totul dacă mai tremuri așa!

DOCTORUL

Haide, haide! Ai aflat ce nu trebuia să știi!

DOAMNA

Ea e care a vorbit ce nu trebuia! Sînt sigură de asta: numai cerul știe ce-o fi știind ea.

LADY MACBETH

Tot mai miroase-a sînge aici! Toate miresmele Arabiei nu vor putea îmbălsăma mînuța asta! Oh, oh, oh!

DOCTORUL

Ce greu suspină! Are o mare povară pe inimă.

DOAMNA

N-aş vrea să am o inimă ca asta în piept, nici pentru toată slava trupului ei!

DOCTORUL

Bine, bine!

DOAMNA

Să dea Dumnezeu să fie bine, domnule!

DOCTORUL

Boala asta depăşeşte ştiinţa mea. Dar am mai văzut eu pe unii care mergeau în somn şi au murit creştineşte în patul lor.

LADY MACBETH

Spală-te pe mîini, pune-ţi halatul, nu te-ngălbeni aşa; ţi-am mai spus că Banquo a fost îngropat, nu poate să iasă din mormînt.

DOCTORUL

O fi chiar aşa?

LADY MACBETH

La culcare! Bate cineva în poartă. Vino, vino, vino, dă-mi mîna! Ce s-a făcut, făcut rămîne. Hai la culcare, hai!

(Iese.)

DOCTORUL

Şi-acum se duce să se culce?

DOAMNA

Negreşit!

DOCTORUL

Merg zvonuri hîde. Fapte nefireşti,
Nasc turburări şi ele nefireşti,
Iar minţi bolnave se destăinuiesc
Doar pernei făr-de-auz. Ea duce lipsă
De-un preot, nu de-un vraci. Ne ierte Domnul!
Ai grijă! 'Ndepărtează orice mijloc
De-a-şi face rău: vegheaz-o ne-ncetat;
Somn bun! de-abia mai văd, m-a turburat,
Gîndesc dar nu pot spune...

DOAMNA

Noapte bună!

(Ies.)

SCENA 2

Cîmpie lîngă Dunsinane.
Intră, cu tobe şi steaguri, Menteith,
Caithness, Angus, Lennox şi soldaţi.

MENTEITH

Se-apropie oşti engleze-n cap cu Malcolm,
Cu unchiu-i Siward, vrednicul Macduff.
Ei ard să se răzbune. Ţelul lor,
L-ar face şi pe-un schivnic să se-arunce
În crîncenul măcel.

ANGUS

Să-i întîlnim
La codrul Birnam. Ei pe-acolo vin.

CAITHNESS

Dar Donalbain, sosit-a cu-al său frate?

LENNOX

Nu, Doamne, sigur nu. Am un isvod
Al nobilimii-ntregi. E Siward-fiul
Şi-alţi copilandri care vor să-şi dea
Dovada-ntîia-a bărbăţiei lor.

MENTEITH

Ce-i cu tiranul?

CAITHNESS

A-ntărit puternic
Cetatea Dunsinane. Nebun, spun unii;
Iar cei ce nu-l urăsc destul, o țin
Că-i oarbă vitejie. Dar nu poate
Să-ncingă a sa pricină beteagă
În chinga legii.

ANGUS

Simte el acum
Mînjindu-i mîna tainicele-i crime!
Răscoale-acum, iscate-n toată clipa,
Îl mustră ca sperjur. Cei strînși în preajmă-i
L-ascultă de poruncă, nu de drag.
Acum își simte slava cum i-atîrnă
Pierdută-n juru-i, strai de uriaș,
Pe-un hoț pitic.

MENTEITH

Cine-ar învinui
Sleitu-i suflet, că-ngrozit tresare,
Cînd tot ce-n el viează, se-osîndește
De-a fi al său?

CAITHNESS

Să mergem cu-nchinare
La locul cuvenit. Să ne-nsoţim
Cu vraciul ţării noastre-n suferinţă,
Jertfind cu el, spre-a ei tămăduire,
Tot sîngele din noi.

LENNOX

Doar cît o trebui
Să-nrourăm regeasca floare iar,
Şi să-necăm tot pirul din hotar.
La drum, spre Birnam!

(Ies în marş.)

SCENA 3

Dunsinane. O sală în castel.
Intră Macbeth, un doctor şi curteni.

MACBETH

Destul cu-atîtea veşti! Să zboare toţi!
Cît Birnamul n-o ia-n spre Dunsinane,
Nu ştiu ce-i frica. Cine-i fiul Malcolm?
N-a fost născut dintr-o femeie? Duhuri,

Ce soarta omului o știu, mi-au spus:
Macbeth n-ai teamă! Niciodat'un om,
Născut de o femeie, n-o să aibe
Putere-asupră-ți. Thani vicleni, fugiți!
Dați mîna cu stricații de engleji:
Prin frică și-ndoieli n-am să slăbesc
În inima și-n gîndul meu regesc.

(Intră un slujitor.)

Smolească-te Satana. chip de caș!
De unde-mi vii, de-arăți ca un gînsac?

SLUJITORUL

Sînt zece mii!

MACBETH

De gîște, măi mojice?

SLUJITORUL

Soldați, stăpîne!

MACBETH

Hai, ciupește-ți fața,
Boiește-ți frica. Ce soldați, otreapă?
Flăcău cu lapte-n vine! Lua-te-ar moartea!
La spaimă-ndemni, cu-obrazu-ți alb ca rufa!
Ce fel de-ostaș. tu. față covăsită?

SLUJITORUL

Engleji, s-avem iertare!

MACBETH

Să nu-ţi văd mutra, ieşi! mi-e silă...

(Slujitorul iese.)

Seyton!

Cînd văd... Hei, Seyton! Încercarea asta
Mă va-ntări sau bolnăvi pe veci.
Dar am trăit destul. Al vieţii-mi drum
Se pierde-n toamna galbenelor foi,
Şi tot ce bătrîneţele-nsoţeşte:
Iubire, cinste, laudă, prieteni,
Eu nu le pot rîvni! Ci doar blesteme,
Tăcute, dar adînci, slăviri viclene,
Pe care biata inimă ar vrea
Să le respingă, însă nu cutează!
Seyton!

(Intră Seyton)

SEYTON

Măria ta?

MACBETH

Ce veşti mai sînt?

SEYTON

Se-adevereşte-ntocmai tot ce ştii.

MACBETH

Lupt, pînă-mi hăcui carnea de pe oase.
Dă-mi zalele!

SEYTON

Dar nu-i nevoie încă!

MACBETH

Vreau să le pun.
Trimite și-alți călări să bată țara!
La ştreang mişeii toţi! Dă-mi platoşa.
Cum stă bolnava, doctore?

DOCTORUL

Ea nu e
Așa bolnavă, cît e turburată
De rele năluciri, ce-i strică somnul,
Stăpîne bun.

MACBETH

Dar vindec-o. Nu poţi
Să lecuiești o rătăcire-a minții.

Să-i smulgi din gînd un chin din rădăcină
Ştergînd din creier grija-ntipărită,
Şi prin balsamul dulce al uitării,
S-o uşurezi de-acea povară rea
Ce inima i-apasă?

DOCTORUL

Doar prin sine
Bolnavul se mai poate lecui.

MACBETH

Dă-ţi cîinilor ştiinţa. Mă lipsesc.
Hai, pune-mi zalele! Dă-mi buzduganul.
Călării. Seyton! Thanii toţi mă lasă.
Grăbeşte, domnul meu! De poţi citi
În apa ţării, boala să-i ghiceşti,
S-o faci iar zdravănă şi curăţată,
Aş bate-atunci din palme, pîn'-ecoul
Ar bate-aşa şi el. Ia-mi asta,-ţi spun!
Cu ce revent, sau alte curăţenii
Să-i scot afară pe englezii ăştia?
Ai auzit de ei?

DOCTORUL

Da, bunul meu stăpîn;
Regeştile-ţi măsuri. m-au lămurit
Întru cîtva.

MACBETH

Ia zalele cu noi.
De moarte și ruină frică n-am
Cît codrul Birnam nu-i la Dunsinane!

DOCTORUL

(aparte)

La Dunsinane, de scap de-aicea viu,
Oricît mi s-ar plăti, tot nu mai viu.

SCENA 4

Cîmpie lîngă pădurea Birnam.
Cu tobe și steaguri intră Malcolm, bătrînul Siward și fiul său, Macduff, Menteith, Caithness, Angus, Lennox, Ross și soldați în marș.

MALCOLM

E-aproape, vere, ziua cînd căminul
Va fi în tihnă iar.

MENTEITH

Nu ne-ndoim.

SIWARD

Ce codru-avem în faţă?

MENTEITH

Codrul Birnam.

MALCOLM

Să-şi taie tot ostaşu cîte-un ram,
Să-l ia cu el. Umbrim al oastei număr,
Pe cercetaşi, în darea lor de seamă,
Făcîndu-i să dea greş.

SOLDAŢII

Vom face-ntocmai.

SIWARD

Ştiu doar atît că-ncrezătorul despot
Stă încă-n Dunsinane şi vrea să-nfrunte
Asediul nostru.

MALCOLM

Singura-i nădejde!
Că orişiunde s-a ivit prilejul,
Şi mari şi mici s-au răsculat în contră-i.
Slujit e doar de oameni de strînsură,
Cu sufletu-asuprit.

MACDUFF

Părerile
Să le lăsăm la urmă. Ne-apucăm
De treabă ostășească.

SIWARD

Vine ceasul
Cînd vom afla prin dreaptă judecată
Și partea noastră și cea datorată.
Nădejdea-i plină de-amăgiri deșarte,
Doar spada hotărăște și împarte.
La luptă deci, nainte!

(Ies în marş.)

SCENA 5

În castel.
Intră Macbeth, Seyton şi soldaţii,
cu tobe şi flamuri.

MACBETH

Pe zidul din afară, puneți steaguri!
„Ei vin“ e strigătul. Castelul trainic
Își bate joc de-asediul lor. Să zacă

De boli și foame roși, aici, cît vor!
De n-ar fi fost de-ai noștri, să-i ajute,
I-opream năprasnic, piept la piept, zvîrlindu-i
'Napoi, la ei. Ce-i zgomotul acesta?

(Se-aud țipete de femei.)

SEYTON

Sînt țipete, stăpîne, de femei.

(Iese.)

MACBETH

Aproape c-am uitat ce-nseamnă frica.
Pe vremi cînd auzeam în noapte-un strigăt,
Încremeneam Mi se zbîrlea tot părul,
Ca-nsuflețit l-auzul suferinții.
Dar sînt sătul de grozăvii. Nici spaima, —
Tovarășa gîndirii-mi ucigașe, —
Nu mă mai mișcă.

(Reintră Seyton.)

Cine a strigat?

SEYTON

Regina a murit, stăpîne!

MACBETH

O, de-ar fi fost să moară mai tîrziu,
Aveam răgaz de-un astfel de cuvînt,
Dar mîine, mereu mîine, mereu mîine,
Cu pas mărunt se-alungă zi de zi,
Spre cel din urmă semn din cartea vremii,
Şi fiecare „ieri“ a luminat
Nerozilor, pe-al morţii drum de colb.
Te stinge dar, tu candelă de-o clipă,
Că viaţa-i doar o umbră călătoare,
Un biet actor ce se frămîntă-n scenă,
În ceasul lui, şi-apoi l-ai şi uitat:
Un basm de zbucium plin, spus de-un nebun,
Şi fără nici un rost!

(Intră un crainic.)

Tu vii să-i dai cu gura. Spune iute!

CRAINICUL

Aş vrea să spun ce ştiu c-am şi văzut,
Dar cum să fac...

MACBETH

Vorbeşte, domnul meu!

CRAINICUL

Făcînd de strajă-n deal, privii spre Birnam
Şi pare-mi-se că văzui pădurea
Mişcîndu-se.

MACBETH

Mişelnic mincinos!

CRAINICUL

De nu-i cum spun, să-ndur mînia ta!
O vezi venind pe cale, la trei leghe,
Ai zice-un crîng în mers.

MACBETH

. Dacă-ai minţit
Te-atîrn de viu de cel dintîi copac
Să te usuci de foame. De-ai spus drept,
Să-mi faci şi tu la fel, puţin îmi pasă!
Încep să preget. Bănui că Satana,
Vorbind cu tîlc, minţea, spunînd şi drept:
„N-ai teamă pînă cînd pădurea Birnam
Nu va porni spre Dunsinane!" Şi-acum
Pădurea vine către Dunsinane.
La arme! Toţi pe ziduri. Dacă astăzi
Se-adevereşte ce ne-a dat de veste,

Nu-i rost de fugă, nici de stat nu este.
Mă simt de soare istovit de-odată,
Şi-aş vrea să văd pierind zidirea toată.
Să sune-alarma! Vino vînt, pierzare!
Murim măcar cu zaua pe spinare!

(Ies.)

SCENA 6

Dunsinane. În faţa castelului. Tobe şi flamuri.
Intră Malcolm, bătrînul Siward, Macduff şi oastea lor cu ramuri în mîini.

MALCOLM

Ne-am apropiat. Jos pavăza de foi,
Şi fiţi precum sînteţi! Tu, vrednic unchi,
Cu vărul meu, prea nobilul tău fiu,
Porniţi asaltu-ntîi. Macduff cu mine
Ne luăm asupră-ne ce-a mai rămas
Din ce-a fost plănuit.

SIWARD

Vă las cu bine,
Şi de-ntîlnim la noapte pe despot,
Bătuţi să fim, de nu-l zdrobim de tot.

MACDUFF

Sunați din goarne, limpede, departe,
De sînge vestitoare și de moarte!

(Ies.)

SCENA 7

O altă parte a cîmpului de luptă. Alarmă.
Intră Macbeth.

MACBETH

Nu pot fugi. Ei m-au legat de par,
Silit să lupt ca ursul încolțit.
Dar cine-i cel ce nu-i născut de-o mamă?
Că doar de el mi-e dat să-mi fie teamă!

(Intră Tînărul Siward.)

TÎNĂRUL SIWARD

Ce nume porți?

MACBETH

Te sperii de-l auzi!

TÎNĂRUL SIWARD

Nici dac-ar fi un nume mai de foc
Decît se poartă-n iad.

MACBETH

Eu sînt Macbeth!

TÎNĂRUL SIWARD

Nici dracul n-ar rosti ceva mai hîd
Urechei mele.

MACBETH

Nu, nici mai temut!

TÎNĂRUL SIWARD

Tu minți, tiran hulit! Cu spada mea
Ți-oi dovedi minciuna!

(Se luptă. Tînărul Siward e ucis.)

MACBETH

Născut ai fost și tu dintr-o femeie!
De săbii rîd. De arme joc îmi bat.
Cînd om născut de-o mamă le-a purtat.

(Iese. Alarmă. Intră Macduff.)

MACDUFF

De-aici e larma. Să te văd, tirane!
De-i fi ucis, și nu de mîna mea,
Soția și copiii mei ca umbre,

Mă vor mustra pe veci. Nu pot lovi
În bieţi oşteni plătiţi să-şi poarte ghioaga,—
Pe tine doar Macbeth, sau altfel, spada,
Tăiş nefolosit, mi-o pun în teacă.
Pe-aicea eşti, că zornetul acesta
Zvoneşte parcă de-unul mai de frunte.
Ajută-mă, ursită, să-l găsesc!
Nu-ţi cer nimic mai mult!

(Iese. Alarmă. Intră Malcolm şi bătrînul Siward.)

SIWARD

Pe-aici stăpîne!
Castelul s-a predat de bunăvoie,
Ai lui Macbeth se bat de-o parte și-alta,
Iar bravii thani se războiesc amarnic;
Cum văd, a noastră-i ziua. Și-au rămas
Puține de făcut.

MALCOLM

Am întîlnit
Vrăjmași luptînd alăturea de noi.

SIWARD

Să mergem la castel, Măria Ta.

(Ies. Alarmă.)

SCENA 8

Altă parte a cîmpului de luptă

Intră Macbeth.

MACBETH

De ce să mor, ca un roman smintit,
În spada mea? Cît timp văd oameni vii,
Loviri de-acestea-s bune pentru ei!

(Intră Macduff.)

MACDUFF

Aici, tu cîine-al iadului, aici!

MACBETH

Te-am ocolit pe tine dintre toţi.
Dar du-te. Prea mi-e sufletu-ncărcat
De sîngele-alor tăi.

MACDUFF

Eu nu vorbesc!
Mi-e-n spadă graiul, o, călău mai crîncen
Decît pot spune!

(Se bat.)

MACBETH

Truda ți-e-n zadar,
Mai lesne poți cu spada-nsîngera
Văzduhul neatins, decît pe mine!
Pe frunți ce pot a fi rănite, abate-o!
Eu port vrăjită viață. Nimănui
Născut dintr-o femeie, nu-i e dat
Să mă răpună.

MACDUFF

Nu te-ncrede-n vrăji!
Iar îngerul pe care l-ai slujit,
Să-ți spună el, că Macduff a fost smuls
Pretimpuriu, din trupul mamei sale.

MACBETH

Blestem pe limba ce mi-a spus aceasta!
Ea surpă-n mine tot ce-i omenesc.
Și-n draci vicleni să nu ne mai încredem
Ne hărțuie cu vorbe în doi peri;
Cuvîntul dat și-l țin doar la ureche
Și-l calcă-n faptă. Nu mă bat cu tine!

MACDUFF

Predă-te dar, mișelule,
Rămîi, să fii minunăția vremii,

Te-om zugrăvi ca pe-o dihanie rară,
Pe-o pînză, sus pe-un stîlp, iar jos vom scrie:
„Aici vezi un tiran."

MACBETH

Eu nu mă dau!
Cu fruntea-n colb la gleznele lui Malcolm,
Hulit de-al gloatelor blestem, să fiu!
Deși-i la Dunsinane pădurea Birnam,
Și-mi stai potrivnic, tu, cel nenăscut
De o femeie, tot îmi cerc norocul.
În fața mea, războinic scut împlînt;
Macduff, lovește! Fie blestemat
Cel care strigă-ntîi: destul! m-am dat!

(Ies luptîndu-se. Alarmă.)
(Retragere. Fanfară. Intră cu tobe și flamuri Malcolm, bătrînul Siward, Ross, ceilalți thani și soldați.)

MALCOLM

Aș vrea să-i știu scăpați pe cei ce-s lipsă.

SIWARD

Mai sînt și care pier. Dar, precum văd,
Plătit-am ieftin ziua asta mare.

MALCOLM

Macduff şi nobilul tău fiu sînt lipsă.

ROSS

Feciorul tău, seniore, şi-a plătit
O datorie de ostaş: trăit-a
Doar cît i-a fost s-ajungă un bărbat
Abia o dovedi prin cerbicie
Pe neclintitul luptei sale loc,
Şi-i mort ca un viteaz.

SIWARD

E mort, atunci...

ROSS

Şi ridicat pe cîmp. Dar chinul tău
Nu-l măsura cu vrednicia lui,
C-ar fi atunci şi fără de sfîrşit.

SIWARD

A fost lovit în faţă?

ROSS

Da, în frunte.

SIWARD

Atunci ostaş al Domnului să fie!
Chiar de-aş avea feciori cîţi peri în cap,
Nu le-aş dori o moarte mai frumoasă!
Acesta fie-i clopotul de veci!

MALCOLM

I se cuvine-o mai adîncă jale,
Eu i-o aduc prinos.

SIWARD

I-ajunge-atît! -
Să-l ierte Domnul! Iat'o mîngîiere!

(Reintră Macduff cu capul lui Macbeth.)

MACDUFF

Slăvit fii, rege! Rege eşti! Priveşte
L-al despotului cap. E slobod veacul!
Te văd cu floarea ţării-n jurul tău,
Ce-ngînă-n sinea ei, urarea mea,
Iar glasul ei şi-al meu, să strige-aş vrea:
Trăiască-al Scoţiei rege!

TOŢI

Trăiască-al Scoţiei rege!

(Fanfară.)

MALCOLM

Nu voi lăsa să treacă mult, nainte
De-a recunoaște ale voastre jertfe
Și-a răsplăti pe toți. Voi, thani și veri,
De azi încolo sîntem conți, întîii
Pe care astfel Scoția îi cinstește.
Mai trebuie, sădind din nou cu vremea,
Să chem la vatră frații din surghiun,
Fugiți de ghiara vajnicului despot.
Voi da-n vileag pe cruzii slujitori
Ai mortului casap și ai reginei
Demonice, și care și-a luat viața,
— Se crede — cu năprasnicele-i mîini.
Acestea dar și toate ce mai sînt
Treptat, le fac, cu voia celui sfînt.
Pe toți și fiecărui, cu-nchinare,
Poftescu-vă la Scone, la-ncoronare!

(Fanfară. Ies.)

T. 3.131

Responsabil de carte : Dan Grigorescu
Tehnoredactor : Ion Holban
Corector : Petru Stoica

Dat la cules 29.10.956. Bun de tipar 24.01.957. Tiraj 30.100 ex. Hîrtie cărți școlare de 65 gr./m.p. Format 700×1000/32. Coli ed. 4,18. Coli de tipar 5,5. Ediția I. Comanda 3152. Planșe tiefdruck 1. A. nr. 04871. Pentru bibliotecile mici indicele de clasificare 83-2=R.

Tiparul executat sub com. nr. 1594 la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. STALIN". București — R.P.R.